

# ፅድቅ በእምነት

**በስድዎምስገድ ወሰደሚረዎም**

**የወንጌል ጸጋ አገልግሎት © የመጀመሪያ ዕትም ነፃሴ 2000 ዓ.ም**

**www.Gospelofgraceministry.com**

**ፊደቅ በስምነት**

**የፎሚ መጽሐፍ ጥናት**

**©Copyright 2008 - Adiamseged woldemariam**

All rights reserved. This book may not be copied or reprinted for commercial gain or profit. The use of Short quotations for group study and teaching for seminars is permitted. Permission will be granted upon request. The scripture quotations are from **The bible in Amharic 1962 by united bible society.**

**የደራሲው ሙብት የተጠበቀ ነው**

**በካሲፎርኒያ፤ ዩናይትድ ስቴትስ ስፍ አሜሪካ ታተመ**

**Cover Design: By Exodus Christian Web Design & Graphics Studio**

# ኢ.ዲ.ዎ.ህ.ሰ.ገ.ድ ወጪ ደሣለኝ

ፅድቅ በእምነት

« ከርስትና በተንሳኤው ሐዘን የሚመጥ ሰው ሆኖ ነው »

ሕይወቱ ተመሰሶ ስንደገና ስንዲያንሰራ፤  
 የዘጋው ጉሰበት የበሰጠ በህይወቱ ደገሰሞ  
 ዘንድ ጌታ ስንድ ስካሰ ስድሮን ሳጣመረን፤  
 በክፍሉና በሻክረው የሕይወት ዘመኔ ብቅ ብሳ  
 ሰደገፈችኝ የሰብ ሰው ሰሆነችው ሰምወዳት  
 ባሰቤቱ ስንዲሁም ስጅግ ሰምወዳችው ሰሰጽቼ  
 ደህን መድሐኔ በገዳ በረከትነት ሳበረከት  
 ታሳቅ ደስታ ደሰማኛለሁ፡፡

# ምስጋና

መቼም አንድ መጽሐፍ ሲጻፍ የየራሳቸውን ድርሻ የሚወጡ በርካታ ሰዎች መኖራቸው እሙን ነው። ይህም መጽሐፍ ለዚህ ቋሚ ምስክር ነው። የሁሉንም ድርሻና ተሳትፎ በዚህች አጭር ጽሑፍ ለመዳሰስ መሞከር «አባይን በማንኪያ» ይሆናልና አልሞክረውም። ሆኖም ግን የጎላ ድርሻ ያበረከቱትን አለመጥቀስ ደግሞ ሰውንም አምላክንም መበደል ነውና ጥቂቶቹን ልጠቅስ እወዳለሁ። ከሁሉ አስቀድሞ ግን፣ ሳላውቀው ላጠቀኝ፣ ሳልፈልገው ለፈለግኝ፣ ከጋጢአተኞች ዋና የሆንኩትን እኔን በበረሃማው አገር በሱዳን ከተማ ላገኘኝ፣ ዓለምም ሳይፈጠር አስቀድሞ ለወደደኝ፣ ራሱንም ለእኔ በሞት አሳልፎ ለሰጠ ለመድኃኒቴ፣ ለልዑል እግዚአብሔር ልጅ ለኢየሱስ ክርስቶስ ምስጋናዬ ይድረሰው። ይህን ቅዱስ ጳውሎስ ለሮሜ ሰዎች የጻፈውን መጽሐፍ በትምህርት መልክ እንድጽፍ በርካታ ወራቶችንና ዓመታትን ከእኔ ጋር በመሆን በሀዘን፣ በደስታ፣ በለቅሶና በብዙ ፈተና ውስጥ ሳልፍ ላጽናናኝና ላበረታኝ ለመንፈስ ቅዱስ ምስጋናዬ ይድረሰው። በመጨረሻም ስወድቅ ሳነሳኝ እስከዛሬም ፈጽሞ ለተሸከመኝ የሁሉም አባት ለሆነ ለቸሩ እግዚአብሔር ምስጋናዬን ይድረሰው።

ይህን መጽሐፍ በኮምፒውተር ለመጀመሪያ ጊዜ ታይፕ በማድረግ ለረዳችኝ ቀንና ሌሊት አብራኝ ሳትታክት ለሠራች ለባለቤቴ ለዮዲት አለሙ ምስጋና አቀርባለሁ።

ከዚያም ይህን መጽሐፍ በኮምፒውተር ታይፕ ያደረገች ብዙውን ጊዜዋን መስዋእት ያደረገች ወረቀቶችን በማስተካከል እንደገናም ደጋግማ በማረም ለረዳችኝ ለአስካል መስፍን ምስጋናዬን አቀርባለሁ።

አኅንት ከአጥንት እንዲጋጠም ጅማት እንደሚያስፈልግ ሁሉ መጽሐፉን ከዓመት በላይ ጊዜ ወስዶ በጥልቀት በማረም፣ ትምህርቱን በማጋጠም፣ በማስተካከል እንዲሁም ከእርማት አልፎ በ የጣልቃው ሊገቡ የሚገባቸውን ማብራሪያዎች በመስጠትና በማስገባት እጅግ ለደከመ ለወንድም አሸቴ በለጠ እንዲሁም የታረመውን ጽሁፍ እንደገና ታይፕ በማድረግ ለረዳችኝ ለባለቤቴ ለወ/ሮ መሠረት ጥላሁን የከበረ ምስጋናዬን አቀርባለሁ።

# ጽድቅ በእምነት

የሮሜ መጽሐፍ  
ጥናት

በእድዎምሰገድ ወልደማርያም  
የወንጌል ጸጋ አገልግሎት

የመጀመሪያ ሰነድ ነፃሊ 2000 ዓ.ም.

# አስተዋፅዖ

|                                           |     |
|-------------------------------------------|-----|
| መግቢያ:-                                    | 3   |
| ምዕራፍ አንድ:- በወንጌል አላፍርም                    | 8   |
| ምዕራፍ ሁለት:- አስተማሪ ሆይ! ራስህን አስተምር           | 40  |
| ምዕራፍ ሦስት:- ሁሉ ኃጢአትን ሠርተዋል                 | 53  |
| ምዕራፍ አራት:- አብርሃምም አመነ                     | 75  |
| ምዕራፍ አምስት:- በእግዚአብሔር ጸድቅ<br>የመባል ፍሬዎች     | 88  |
| ምዕራፍ ስድስት:- ጸጋ እንዲበዛ ...?                 | 107 |
| ምዕራፍ ሰባት:- ከሕግ መፋታት                       | 123 |
| ምዕራፍ ስምንት:- የልጅነት መንፈስ                    | 137 |
| ምዕራፍ ዘጠኝ:- ለእሥራኤልም ተስፋ አለ                 | 158 |
| ምዕራፍ አሥር:- ክርስቶስ የሕግ ፍጻሜ ነው               | 177 |
| ምዕራፍ አሥራ አንድ:- ሁሉ ከእርሱና በእርሱ<br>ለእርሱም ነውና | 189 |
| ምዕራፍ አሥራ ሁለት:- ለአእምሮ የሚመች አገልግሎት          | 205 |
| ምዕራፍ አሥራ ሦስት:- ፍቅር የሕግ ፍጻሜ                | 219 |
| ምዕራፍ አሥራ አራት:- እርስ በእርስ መቀባበል             | 225 |
| ምዕራፍ አሥራ አምስት:- የተጠናቀቀ አገልግሎት             | 235 |
| ምዕራፍ አሥራ ስድስት: ስንብት                       | 242 |

## የጸሐፊው ማስታወሻ

የተማረው ቢሆን ያልተማረው፤ ደኅው ቢሆን ሃብታሙ፤ የጽድቅ ጥያቄ የአዳም ዘር ሁሉ ጥያቄ ነው። ልዩነቱ የሚመጣው «ጽድቅ እንዴት ይገኛል?» ለሚለው ጥያቄ በሚሰጠው ምላሽ ላይ ነው።

አንዳንዱ ወገን፤ «ጽድቅ የሚገኘው በሥራ ነው» ብሎ ሕግን በመጠበቅ ሊጸድቅ ሩጫውን ሲያያዘው፤ የሩጫው ርቀት በጨመረ መጠን ኃጢአቱ ይበልጣል። ጎልቶ ሲታየው፤ እርሱም ወዮ! ሲል፤ የረዳት ያለህ! ብሎ ሲጮህ፤ ሊጠብቀው ደፋ ቀና የሚልለት ሕግ ለጩኸቱ መልስ ሲነፍገውና ኃጢአትን እምቢ! የሚልበትን ብቃት አልሰጥ ሲለው፤ «እግዚአብሔር ሰው የማይቻለውን ከባድ ሽክም በሰው ላይ የጫነ ጨካኝ ፈራጅ ነው»። ብሎ ደምድሞ ሲቀመጥ፤ በራስ የጽድቅ ሩጫ የእግዚአብሔርን ደረጃ ለማሟላት ያደረገው ግስጋሴ ከጫፍ አላደርስ ብሎት ተስፋ ሲቆርጥ ይስተዋላል። ሌላው ወገን ደግሞ፤ «ጽድቅ የሚገኘው የዓይማኖትን ወግና ሥርዓት ጥንቅቅ አድርጎ በመፈጸም ነው»። ብሎ ያንንም ለመፈጸም ደፋ ቀና ሲል፤ መንገዱም አልገፋ ሲለው፤ አንዳንዴም ሲሳካለት ዘና ሲል፤ ወዲያው ሲያቅተው ደግሞ ራሱን ሲኮንን፤ ብቻ በሁለቱም ራሱን የከፋ ኃጢአተኛ ሆኖ ሲያገኘው በፍጻሜው «የአዳኝ ያለህ» ሲል ይሰማል።

ሦስተኛው ወገን ደግሞ፤ «በዚህ ምድር ከሰው ጋር ተቀላቅሎ እየኖሩ ጽድቅን ማሰብ ሞኝነት ነው»። ብሎ ሰው ወደሌለበት በመመነን ራሱን ወደ ዱር፤ ገደልና ዋሻ ወስዶ «እጂይ! ከማየውና ከምሰማው ተገላገልሁ» ብሎ ሲያስብ ትቶት ሊሄድ ያልቻለው እኔነቱ ዱር ሳይፈራ፤ ገደል ሳይገድበው አብሮት ተገኝቶ ሃሳቡን ሲያረክሰው፤ በእፉ ያላወጣው፤ ለሰው ያልገለጠው፤ ግን ከህሊናው ሊሰውረው የማይችል የውስጥ



እድፈት ውስጡን ሲሞግተው፤ «እዚህም?...» ብሎ በራሱ ሲገረም፤ ወዲያው መልሶ፤ «ታዲያ የት ልሂድ?» ብሎ ሲማጸን ይስተዋላል።

ይህ አይነቱ የጽድቅ ረሃብና ጥማት ብዙ ሩቅ መንገድ ካስኬዳቸው መካከል ጀርመናዊው መነኩሴ ማርቲን ሉተር ተጠቃሽ ነው። ማርቲን ሉተር ከነቤተሰቡ የተዋጣለት ሃይማኖተኛ ነበር። በአንድ ወቅት ግን የሕግ ትምህርቱን ለመከታተል ወደ ትምህርት ቤቱ በጉዞ ላይ እንዳለ መብረቅ በአጠገቡ ወድቆ እርሱንም ገፍትሮ መሬት ጣለው፤ ደግነቱ እርሱ ላይ አልወደቀምና ከሞት ተረፈ። ሆኖም ግን በውስጡ «ዛሬ ሞቼ ቢሆን ኖሮ ነፍሴ የት ትገባ ነበር?» ሲል አሰበ። ስለዚህም ለነፍሱ ጽድቅን ሊገበይላት ያዋጣል ወዳለው ስፍራ መነሻ፤ የሚጠበቅበትን ሁሉ ተጠንቅቆ በመፈጸም፤ ራሱንም በጾም በማድከም፤ ሰዓታት የተቆጠሩበትን «ንስሃ» ገባ። ሆኖም የበለጠ ኃጢአተኛ መሆኑን ተረዳ እንጂ የነፍስ ዕረፍት ሊያገኝ አልቻለም። ስለዚህም «እግዚአብሔር ሰው የማይችለውን ነገር እንዲፈጽም በላዩ ላይ የጫነ ጨካኝ ፈራጅ ነው»። የሚል አቋም ያዘ።

አስገራሚው ነገር ግን፤ ሉተር ይህንን አቋሙን እንደያዘ የስነ መለኮት አስተማሪ መሆኑ ነው። በዚሁ ሙያ ተሰልፎ መዝሙረ ዳዊት ሃያ ሁለተኛውን ምዕራፍ ሲያስተምር የያዘውን አቋም የሚያስለውጥ ሞጋች ነገር ገጠመው። ነገሩ እንዲህ ነው፡- «እግዚአብሔር ጫካኝ ቢሆን ኖሮ ኃጢአተኛውን ለማዳን በአንድ ልጁ ይህንን ያህል አይጨክንበትም ነበር» የሚል። ይህ እውነት ስለ እግዚአብሔር የነበረውን አቋም አስለወጠው። ከጥቂት ጊዜያትም በኋላ የሮሜን መጽሐፍ ሲያስተምር በምዕራፍ አንድ ቁጥር አሥራ ስድስትና አሥራ ሰባት ላይ ጽድቅ የሚገኘው በእምነት መሆኑን የሚያስረዳውን «አፎይ!» የሚያሰኝ ብርሃን አየ ለሉተር የጽድቅ ፀሐይ ወጣችለት። ከእግዚአብሔር የተሰጠውን ጽድቅ በእምነት በመቀበል ዳግም ተወለደ። በዚህም ምክንያት የእርሱም የቤተክርስቲያንም ጨለማ ተገፈፈ።

እንግዲያው፤ «ጽድቅ በእምነት ይኖራል» የሚለውና መንፈስ ቅዱስ በሐዋርያው ጳውሎስ በኩል የገለጠው እውነት የጽድቅ ጩኸት በውስጡ ያለበት ሕዝብ ሁሉ ሊሰማው የሚገባ እውነት ነው ማለት ነው። ይህ ሃሳብ ብዙ ሊጻፍበት፣ ሰዎች ከጥፋት ሊተርፉበት፣ ከመፍጨርጨርና የራስን ጽድቅ ለማቆም ከሚደረግ የማይሳካ ትግል ለማትረፍ ብርሃኑ የበራለት ሁሉ ሊዘምትበት የሚገባ የማይሸፈን እውነት ነው። እንደን ጸሐፊ ለመጻፍ የሚያነሳሱት በርካታ ምክንያቶች ይኖራሉ። የዚህ መጽሐፍ ጸሐፊም በርካታ ምክንያቶች ይኖራል። ዋናው ግን የበራለትን የጽድቅ በእምነት ብርሃን የእርሱ ብቻ አድርጎ በእንቅብ ውስጥ ሊሰውረው አለመቻሉና ለጽድቅ ሊሉ በዱር በገደል የሚንከራተቱ ወገኖችን ለመታደግ መንፈስ ቅዱስ በውስጡ ያስቀመጠውን ሽክምቸል ሊለው አለመቻሉ ነው።

ሁለተኛው ምክንያት ደግሞ፤ «ጽድቅ በእምነት» መሆኑ ገብቶአቸው በክርስቶስ አምነው የእግዚአብሔር ልጆች የሆኑ ወገኖች የእግዚአብሔርን ቃል በተብራራ መንገድ ለመረዳት የሚያስችላቸው የጥናት መጽሐፍ በበቂ መንገድ እንዳላገኙ በአገር ቤት ለአገልግሎት ካደረጋቸው ጉዞዎች መረዳቱና በዚህም በውስጡ የተቀጣጠለው እሳት በግ ብሎ መንደዱ ነው።

ይህንን የጥናት መጽሐፍ ለማንበብ እድል የምታገኙ ወገኖች ሁሉ ይህ እሳት በእናንተም እንዲነድና በምድራችን የሚታየውን በቋንቋችን የተዘጋጀ የማገናዘቢያ መጽሐፍት እጥረት ለማስወገድ በጌታ ጸጋ እጅ ለእጅ ተያይዘን እንደ ክርስቶስ አካል ብቶች የበኩላችንን እንድናደርግ ጸሐፊው ጥሪውን ያቀርባል።

በተፈጥሮ ምግብ ረሃብተኝነት ዘመኑ የተገባደደበት ወገኖችን የነፍስ ምግብ ረሃብተኛ ሆኖ አጭሩን ዘመኑን እንዳይጨርስ በሰፊ ገበታ ለመመገብ ዕድሉን ያገኘን ሁሉ ለሕዝባችን አንድ ሁለት የማብራሪያ መጻሕፍት አዘጋጅተን ለማቅረብ እንትጋ። ይህንን ጸሐፊ የረዳ ጌታ ስለእናንተም አይደክምም፤ ከእኛም

በብዙ አስቸጋሪ መንገድ አልፈው ጥሩ የታይፕ ማሽን እንኩዋን ሳይኖር በጌታ ታምነው መሠረት የጣሉ ምስክሮች አሉንና እንበርታ።

ይህችን ትንሽ ዘር እግዚአብሔር ለምድር የምትተርፍ ፍሬ አድርጎ ያብዛት። መንፈስ ቅዱስ በሐዋርያው ጳውሎስ በኩል ወደ ሮሜ ሰዎች ያሰማው፤ «ዳድቅ በእምነት ይኖራል» የሚለው እውነት በኢትዮጵያ ዱር ገደሎች፤ ዋሻና ሽንተረሮች ሁሉ ያለከልካይ ያስተጋባ። አሜን!!

ኢየሱስ በክብር ይመጣል!!

አድያምሰገድ ወልደማሪያም

የሮሜ መጽሐፍ እጅግ ጥልቅ የሆነ የደህንነት ሚስጥርን እና ዋና ዋና የእግዚአብሔርን መልካምነት የሚገልፅልን መልእክት ነው። ታዲያ ወንድማችን ብዙ የማገናዘቢያና የማጣቀሻ መፅሐፍቶች በማይገኝበት ሀገራችን ይህንን መጽሐፍ ምእራፍ በምእራፍ፤ በመግቢያ ከፍለጋ ግልፅ በሆነ መንገድ ተንትኖ እንዲጠናበት ማቅረቡ ጅማሬውን በማስፋት እንዲቀጥልበት የመንፈስ ቅዱስ ሙሉ አገዛ እንዲረዳው እግዚአብሔር አብዝቶ እንዲባርከው የምድርቱን ህዝብ ወክዬ እባርክዋለሁ!

አቶ ፀጋዬ ሀብቱ

እ.አ.አ. በአሥራ ስድስተኛው መቶ ክፍለ ዘመን መርቲን ሉተር የተባለው ጀርመናዊው መነኩሴና የዩኒቨርሲቲ መምህር የካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ስለ ጽድቅ ታስተምርና ትክተል የነበረውን የሕግ መንገድ በመቃወም በቤተ ክርስቲያን ታሪክ ውስጥ እጅግ ወሳኝና ስር - ነቀል የሆነ ተሃድሶአዊ ለውጥ ለማስገኘት የበቃው በሮሜ መልዕክት ውስጥ እንደተጻፈው፣ ጽድቅ የሚገኘው በሥራ ሳይሆን በእምነት ብቻ ነው። የሚል የማያወላውል አቋም በመያዝ እንደ ነበር የቤተ ክርስቲያን ታሪክ ያስረዳል።

ማርቲን ሉተር፣ በአቋሙ ጽኑዕ ሆኖ በጊዜው ኃይል የነበረችውን የካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ሊቋቋም የቻለው፣ የሮሜ መልዕክት የእግዚአብሔር ጽድቅ ለለው የሚቆጠረው ከእግዚአብሔር ጸጋ የተነሳ በእምነት አማካይነት ብቻ ስለሆነ በሥራ ለመጽደቅ የሚጥሩትን ተስፋ ስለሚያስቆርጥ ነው።

ይህንን ለቤተክርስቲያን ተሃድሶና ለውጥ፣ ለማግበረ ክርስቲያኑም መንፈሳዊ ዕድገት እጅግ ጠቃሚ የሆነውን የሮሜን መልዕክት ወንድም አድያምስገድ ወ/ማርያም በቅደም ተከተል፣ በቀላሉ ለመረዳት በሚያስችል ስልትና አቀራረብ የተቀነባበረ ገለጻን ያካተተ መጽሐፍ አዘጋጅቶ አቅርቦልናል። የመጽሐፉ ቅንብርና ይዘት ጥራትና ጥልቀት ያለው በመሆኑ ወንድማችን የእግዚአብሔርን ቃል ለወገኖቹ ለማካፈል ያለውን ችሎታና ጉጉት ያሳየናል። ስለዚህ አብያተክርስቲያናት፣ የመንፈሳዊ ትምህርት ተቋሞች፣ ግለሰቦች ወ.ዘ.ተ. መጽሐፉን ገዝተው ቢጠቀሙ በጣም እንደሚባረኩበት አልጠራጠርም።

በተጨማሪም ወንድም አድያም በጀመረው « የወንጌል ጸጋ አገልግሎት » መሣሪያነት በመንፈሳዊ ትምህርቶችና በተዛማጅ ዘርፎች ወገኖቹን በሰፊው ለማገልገል የወሰደውን እርምጃና ጥረት እያደነቅሁ፣ ለአገልግሎቱ መሳካት የሚያስፈልገው ድጋፋችን እንዳይለየው በትህትና አሳስባለሁ።

በአትላንታ የኢትዮጵያ ወንጌላዊት ቤተ ክርስቲያን

ፓስተር መስፍን ታደሰ

# መግቢያ

መልዕክቱ የተጻፈበት ጊዜና ቦታ

መልእክቱ የተጻፈው በክረምት ወራት በቆሮንቶስ ከተማ በሐዋርያው ጳውሎስ ሶስተኛው ሚሲዮናዊ ጉዞው እንደሆነ ይታመናል። (ሐ/ሥ 20:3-6፤ ሮሜ 16:2 ፤ 1ቆሮ 1:1) ጊዜውም ከ55-60 ዓ.ም. ባሉት ዓመታት እንደሆነ በብዙ ሊቃውንት ይታመናል። መልእክቱ በዋና ጸሐፊው በጤርጥዮስ አማካኝነት እንደተጻፈ (ሮሜ 16:22) ያመለክታል። ወደ ኢየሩሳሌም ለመሄድ ሲነሳ ነው የሃፈው የሚል እምነትም አለ (ሮሜ15:22) ። በሌላ በኩል ደግሞ መልእክቱ ከቆሮንቶስ ከተማ በፌቭን እጅ ተልኬል ተብሎም ይታመናል (ሮሜ 16:1-2) ።

የመልዕክቱ ጸሐፊና ማንነቱ

የሮሜ መልዕክት ጸሐፊ ሐዋርያው ጳውሎስ ሲሆን፤ በጸሐፊነት ጤርጥዮስ እንደረዳው ከዚያው ከመጽሐፉ እናገኛለን (16:22) ።

ጳውሎስ የሚለው ስም ሮማዊ ስም ሲሆን በሮሜ ተወላጅነቱ ያገኘው ነው (ሐ/ሥ 22:3፤ 27-28) ። ጳውሎስ ተወልዶ ያደገው በጦርሴስ ከተማ ሲሆን ስመ ጥር በሆነው በኪልቅያ ዩኒቨርሲቲ ተምሯል (ሐ/ሥ 21:39) ። በወጣትነቱ ዘመን ደግሞ በኢየሩሳሌም ከገማልያል እግር ስር በመሆን የአይሁድን ትምህርት ጠንቅቆ ተምሯል (ሐ/ሥ 22:3) ። የግሪክ ቋንቋ ዕውቀት ስለነበረው የሮሜ መልዕክት በዚያ መልክ እንዲጻፍ ተጽዕኖ አድርጎበታል።

ሐዋርያው ጳውሎስ በተጨማሪም የድንኳን ስፌት ሙያም ነበረው። ይህንንም ሙያ በአገልግሎቱ አንዳንድ አስቸጋሪ ወቅቶች እንዲጠቀምበት ረድቶታል። በዚያን ዘመን ድንኳን የሚሠራው ከፍተኛ ቆዳ ነበር።

ጳውሎስ የሮሜን መጽሐፍ የጻፈው ከሃያ ሁለት ዓመታት አገልግሎት በኋላ እንደሆነ ይታመናል። መጽሐፉንም የጻፈበት አንደኛው ምክንያት ወደ ኢየሩሳሌም ሲሄድ ምናልባት በዚያ ወደ ሞት የሚያደርስ መከራ ቢያጋጥመው ወንጌል ግን እንዳይቋረጥ ስለ ወንጌል የጠለቀ ትምህርት ለመስጠት ነበር የሚል ነው። ሮም በወቅቱ የመላው ዓለም ዋና ከተማ ስለነበረች ይህ ጥልቅ መልዕክት ያዘለ ደብዳቤ ለሁሉም አብያተክርስቲያናት ይደርሳል ብሎ በብርቱ ያምን ስለነበረ ነው የሚል አመለካከትም አለ።

በዶክትሪን ትምህርት ቀዳሚ ስፍራ የያዘ ስለሆነ የሮሜ መጽሐፍ ከደብዳቤዎቹ ሁሉ በፊት ቀድሞ ተቀምጧል። ሆኖም ግን ከደብዳቤዎቹ ሁሉ ቀድሞ የተጻፈ አይደለም።

### የመልዕክቱ ዋና ሃሳብ

የሮሜ መልዕክት ዋና ሃሳብ «ጽድቅ በእምነት» የሚል ነው። ከዚህ የጽድቅ መንገድ ውጪ የሆኑት ደግሞ የእግዚአብሔር ፍርድ የሚጠብቃቸው መሆኑንም የሮሜ መጽሐፍ ያለማወላወል ይገልጻል። ይህንንም አንባቢዎች ሊስቱት በማይችሉት መንገድ ለማቅረብ ሐዋርያው የተጠቀመው ዘዴ በችሎት ፊት የሚደረገውን የፍትህ ሂደት በምሳሌነት በመጠቀም የሚያነሳቸውን ነጥቦች ለሙግት በሚቀርብ ዓይነት ጥያቄ ያቀርባቸዋል። ሐዋርያው የተከተለው መደበኛ የሆነውን የሙግት አካሄድ በመሆኑ እንደሰው ልማድ የሚነገሩ ንግግሮችና አስተሳሰቦች ይገኙ በታል። የሮሜን መጽሐፍ ስናጠና ልንጠነቀቅ የሚገባው ጉዳይ ቢኖር የሚከተለው ነው ። በዚህ መጽሐፍ ጽድቅ ተብሎ የተጠቀሰው ሰው ፍጹም ሰው ነው፤ የተኮነነው ደግሞ በነገር ሁሉ ትክክለኛ አይደለም ማለት አይደለም። መግለጥ የተፈለገው በሕግ ዓይን ሰውዬውም ሆነ ሌትዮዋ ሲታዩ ያንን ይመስላሉ የሚለውን ነው። በዘፃ 25:1 እንደምናነበው ህግ አድርግ አታድርግ ይላል እንጂ ፍጽምናን አያመጣም። ሕግ የሚመለከተው ትዕዛዞቹ መፈጸም አለመፈጸማቸውን እንጂ የልብን ዝንባሌ አይደለም።

የክርስቶስ ወንጌል የጸጋው ወንጌል ነው። ይህም ጸጋ እግዚአብሔር በክርስቶስ ኢየሱስ የጽድቅ ሥራ አማካኝነት ኃጢአተኛውን የሰው ዘር ያጸደቀበት፤ የጸደቀውም ሰው በእምነቱ በመጽናት የጽድቅን ሕይወት መምራት የሚችልበት የሕይወት መንፈስ ሕግ የሰጠበት፤ ከዚያም የተነሳ የቅድስናን ሕይወት (sanctification) እንድንኖር የሚያስችለንን ስጦታ የተቀበልንበት ነው። ይህም ክቡር ስጦታ የጽድቁ ክብር የተገለጠበት ስጦታ ነው (ሮሜ 3:22-24 ፤ 5:2) ።

መዳን የሚባለው እውነትም ይህንን ድንቅ የእግዚአብሔር ቸርነት ያካተተ ነው። ይህንነት ኃጢአተኛው ሰው በመስቀሉ ሥራ የጸደቀበት ብቻ ሳይሆን ይህንን የጽድቅ ሕይወት መኖር የሚልበትን የእግዚአብሔር ኃይል ያገኘበት ነው (ሮሜ 1:16-17) ።

እንግዲያው ደህንነት የመለኮት ሥራ ነው እንጂ የእኛ አይደለም። ይህ ከሆነ ደግሞ በቅድስና (holiness) ለመኖር የሚያስችለንም በእኛ የጀመረውን መልካም ሥራ (sanctification) የሚፈጽመውም እርሱ ነው። ይህ እውነት በሕይወታችን ተገልጦ እናየው ዘንድ ብልቶቻችንን የጽድቅ መሣሪያ (ሮሜ 6:19) ማድረግና በአዕምሮአችን መታደስ መለወጥ (ሮሜ 12:2) ይገባናል። የሮሜ መልዕክት ይህንን እውነት በግልጽ የሚያስቀምጥ ብርቱ መልዕክት ነው።

የሮሜ መልዕክት በክርስቶስ ሥራ የጸደቁ ቅዱሳን፣ እርስ በእርሳቸው፣ ከማህበረሰቡ ጋር፣ እና ከመንግስት ጋር በእንዴት ዓይነት ሁኔታ መኖር እንዳለባቸውም ግልጽ መመሪያና ማሳሰቢያ የሚሰጥ ሚዛናዊ መልእክት ያዘለ መጽሐፍ ነው።

**ማጠቃለያና ሰላምታ**

ሐዋርያው ጳውሎስ በአብዛኞቹ መልዕክቶቹ እንደሚያደርገው ሁሉ የሮሜንም መልዕክቱን የሚደመድመው በስንብት ሰላምታ ነው። በዚህ መጽሐፍ ለበርካታ ሰዎች የራሱን ሰላምታ ከማቅረቡም ባሻገር የአገልግሎት አጋሮቹም በሮሜ ለሚገኙ ቅዱሳን ያስተላለፏቸውን ሰላምታዎች ጨምሮ አስተላልፏል።

ከመልዕክቱ እንደምንረዳው ሐዋርያው ሮሜን ለመጎብኘት ያቀደው እግረመንገዱን ነው። ስለዚህ ቀድሞ ሮም የመሄድ መሻት አልነበረውም ማለት ነው። ዘወትር ግን የሮሜን ሰዎች ለማየት ይጓጓ ነበር። ሆኖም ባለበው መንገድ ሊጎበኛቸው ባቀደባቸው ስፍራዎች የመሄድ ዕድል አልገጠመውም። በዚህኛው ጉዞውም ሊሄድ ያሰበባት አገር ስፓኝ ነበረች (ሮሜ 15:24) ።

ሐዋርያው ጳውሎስ በሮሜ መልዕክቱ ያስተላለፈውን የስንብት ሰላምታ ስንመለከት ቤጣም በትልቅ ጥንቃቄ ሊታወሱ የሚገባቸውን ሁሉ በማስታወስ እንዳቀረበ እንመለከታለን። ከዚህም የምንረዳው ሐዋርያው ለሚያገለግላቸውና ለአገልግሎት ባልደረቦቹ ምን ያህል ጥንቃቄ እንደሚያደርግና ልቡ ምን ያህል በሽክም የተሞላ መሆኑን ነው። ወደ ሰላምታው ዝርዝር ስንገባም የሚከተሉትን ዝርዝር ሃሳቦች እናገኛለን።

16:1-2 ጳውሎስ የቤተክርስቲያን ተወዳጅ አስተናጋጅ ከሆነው ከጋይዮስ ለሮሜ ሰዎች ሰላምታን አቅርቦአል (16:23)።

ጋይዮስ በጳውሎስ እጅ በቆሮንቶስ ከተማ የተጠመቀ ነበር የሚል የጠበቀ እምነት በመጽሐፉ ምሁራን ዘንድ አለ።

1ኛ ቆሮ 1:14 የከተማው ግምጃ ቤት ሹም የሆነው ኤርስጦስ በቆሮንቶስ የነበረ ሲሆን ጳውሎስ ከእርሱ ጋር እንደኖረ እንረዳለን። በእርሱም ስም ለሮሜ ሰዎች ሰላምታ ያቀርባል። (ሮሜ 16:23 ፣ ሐሥራ-19:22) ጳውሎስ ይህን መልእክት በማጽፍበት ጊዜ ቤተክርስቲያኒቱን አንዳለያት እናውቃለን። (ሮሜ 1:13። ሮሜ 15:23-24) ቤተክርስቲያኒቱ አይሁድ እና ከአህዛብ የተቀላቀሉ አማኞች አሉባት ። ይህች ቤተክርስቲያን ትልቅ ሳትሆን በቤት ውስጥ ያሉ አምስት ቤተክርስቲያናትን ያቀፈች እንደሆነች እንመለከታለን (ሮሜ 16 :5፣ 10፣ 11፣ 14፣ 15) ። ለምሳሌ የቆሮንቶስና የተሰሎንቄ ቤተክርስቲያናት ትልልቅ ቤተክርስታያናት ስለነበሩ ጳውሎስ በመልእክቱ « ለ-ቤተክርስቲያን » እያለ ጽፎላቸው ነበር (1ኛ ቆሮ 1:2 ፤ 2ኛቆሮ 1:1 ፤ 1ኛተሰ 1:1) ። በዚህችው ቤ/ክ ያመኑትን እይሁድ ጳውሎስ «የእኔ ወንድሞቼ» በማለት ይጠራቸዋል (ሮሜ 9:3) ። እንዲሁም አህዛብ መኖራቸውን የምንመለከተው ደግሞ በምእራፍ 16 ከተጠቀሱት 24 ሰዎች ውስጥ ብዙዎቹ የግሪክና የላቲን ስሞች በመሆናቸው ነው። አንዳንድ የመጽሐፉ አስተማሪዎች ምእራፍ 15 እና 16ትን ከሮሜ መልእክት ጋር ለማክተት ከመቸገራቸው ባሻገር አጠያያቂም ሆኖባቸው ነበር። ይሁን እንጂ ሃሳቡ በሮሜ መልእክት ውስጥ እንዲካተት ሊቃውንቱ ወስነዋል።

ጳውሎስ ምንም እንኳ ከሮም አማኞች ጋር በአካል ተገናኝቶ ባያውቅም በሰላምታው የብዙዎችን ስም ያነሳል። ምናልባት ኤፌሶን ሳለ በአገልግሎቱ ያውቁት የነበሩ አማኞች ወደ ሮም ስለሄዱ ነው ተብሎ ይታመናል። ከነዚህም መካከል ጽርስቂላ እና አቂላ ይጠቀሳሉ። ነዋሪነታቸው በኤፌሶን የነበረ ሲሆን በመካከሉ ግን ወደ ሮም በመሄድ የሮም ነዋሪዎች ሆኑ። ከዚያም በኋላ ከሮም ወደ ኤፌሶን እንደገና በመመለስ ኤፌሶን ኖረዋል (1ኛ ቆሮ 16:19 2ኛ ጢሞ 4:19) ። በኢሲያ አገልግሎቱ ጌታን ተቀብሎ ዳግም የተወለደው ሰው አጤኔጦስ በኤፌሶን የታወቀ ስም ሲሆን ጳውሎስ ለእርሱም ሰላምታ አቅርቦለታል (ሮሜ 16:5) ።

አንዳንድ ሰዎች ቤተክርስቲያንዋ በሐዋርያው ጴጥሮስ የተመሰረተች ናት ብለው ያምናሉ። ሆኖም ሐዋርያው ጳውሎስ የቅዱስ ጴጥሮስን ስም በመልእክቱም ሆነ በሰላምታው ሲጠቅስ አናይም። በሌላ ወገን ደግሞ የቤተክርስታያኒቱ ሐዋርያ እና መስራች ሐዋርያው ጳውሎስ ነው የሚሉም ተገኝተዋል። ይህን



አመለካከት ውድቅ የሚያደርገው ሐኪሙ ሉቃስ በሐዋርያት ስራ 28 :14-15 ያስፈረው እውነት ነው። ጳውሎስ ከመምጣቱ በፊት በሮም ከተማ አማኞች «ዳግም የተወለዱ» እንደነበሩ ጽሁፉ ይገልጻል።

ይህ የሮሜ መጽሐፍ የነፍስ መብል ነው። በየእለቱ ደጋግመን ብናጠናው የበለጠ አርካታ የሚሰጥ የህይወት ውሃ ወንዝ ሆኖ በውስጣችን ይፈልቃል። ከነዚህም ሁሉ በላይ ደግሞ የክርስቶስ ኢየሱስ ውበት በጌታ ባመኑት ሁሉ ውስጥ ይገለጥ ዘንድ ልኩል እግዚአብሔር በፍትህ ችሎቱ ውሳኔ ያስተላለፈበት የቃል ኪዳን ቃል ነው። ስለዚህ ይህንን መጽሐፍ ለነፍስዎ ስንቅ ይሆን ዘንድ እነዞ! እንላለን።

# ምዕራፍ አንድ በወንጌል አላፍርም!!

1.1 ሐዋርያ ሲሆን የተጠራ የኢየሱስ ክርስቶስ ባሪያ ጳውሎስ  
- - - ለእግዚአብሔር ወንጌል ተለየ።

**ለእግዚአብሔር ወንጌል**

በዚህ ቃል ውስጥ ሁለት ዋና ዋና ቃሎችን እናገኛለን  
እነርሱም

= እግዚአብሔር

= ወንጌል የሚሉት ናቸው

ለእግዚአብሔር የሚለው ቃል ሐዋርያው ጳውሎስ  
የተለየበትን ምክንያት የሚያስረዳ ሲሆን ተልዕኮው ደግሞ  
ወንጌል ነው። የተልዕኮው ባለቤትና ላኪው እግዚአብሔር  
መሆኑንም ያመለክታል።

ወንጌል ማለት የምሥራች ማለት ነው  
(ኢሳ 61:1-3፤ ሉቃ 4:17-19)።

የጌታ የእግዚአብሔር መንፈስ በእኔ ላይ ነው ለድሆች የምሰራችን እሳብክ ዘንድ እግዚአብሔር ቀብቶኛልና፤ ልባቸው የተሰበረውን እብዝን ዘንድ ለተማረኩትም ነጻነትን ለታሰሩትም መፈታትን እናገር ዘንድ ልኮኛል። የተወደደችውን የእግዚአብሔርን ሐመት አምላካችንም የሚበቀልበትን ቀን እናገር ዘንድ የሚያስቅሉትንም ሁሉ አጽናና ዘንድ እግዚአብሔር ለክብሩ የተከላቸው የጽድቅ ዛፎች እንዲባሉ ለጽዮን አልቃሾች አደርግላቸው ዘንድ በአመድ ፋንታ አክሲልን በሰቅለም ፋንታ የደስታን ዘይት በሀዘንም መንፈስ ፋንታ የምስጋናን መጎናጸፊያ እሰጣቸው ዘንድ ልኮኛል (ሉዳ 61:1-3)።

ነብዩንም ሊሳይስ መጽሀፍ ሲጡት ፦ መጽሀፉንም በተረተረ ጊዜ ፦ የጌታ መንፈስ በእኔ ላይ ነው ፦ ለድሆች ወንጌልን እሰብክ ዘንድ ቀብቶኛልና ለታሰሩትም መፈታትን ለአውሮችም ማየትን እሰብክ ዘንድ፦ የተጠቀትንም ነጻ አወጣ ዘንድ የተወደደችውንም የጌታን ሐመት እሰብክ ዘንድ ልኮኛል (ሉቃ 4:17-19)።

የምሥራች ማለት ደግሞ መልካም ዜና ማለት ነው። ደስታ ያለበት፣ ፍስሃ የሞላበት ነፍስን የሚያረካና የሚያረሰርስ መልዕክት ያዘለ ነው።

ወንጌልን መልካም ዜና የሚያስጉት ዋና ዋና ነገሮች ምንድናቸው?

ሀ. ለሁሉ የሚበቃ ጽድቅ በክርስቶስ መዘጋጀቱን ማወጃ (ገላ 3:11-13፤ 2ቆሮ 5:18-21)።

ለ. የኃጢአት ዕዳ መከፈሉን ማወጃ (ቆላ 2:13-14)።

ሐ. ወደ እግዚአብሔር መግባት የሚቻልበት በር መከፈቱን ማወጃ ነው (ኤፌ 2:14-18)።

ጽድቅ በእምነት ይኖራል ተብሎአልና። ማንም በእግዚአብሔር ፊት በህግ እንዳይፀድቅ ግልጽ ነው። ህግም ከእምነት አይደለም ነገር ግን ፦ የሚያደርገው ይኖርበታል ተብሎአል። በእንጩት የሚሰቀል የተረገመ ነው ተብሎ ተጽፎአልና ክርስቶስ ሰላ እኛ እርግማን ሆኖ ከህግ እርግማን ዋዩን (ገላ 3:11-13)።

ነገር ግን የሆነው ሁሉ በክርስቶስ ከራሱ ጋር ካስታረቀን የምስጋናችንም አገልግሎት ክስጠን ከእግዚአብሔር ነው፤

እግዚአብሔር በክርስቶስ ሆኖ ዓለሙን ከራሱ ጋር ያስታርቅ ነበርና በደላችውንም አይቆጥርባቸውም ነበር በእኛም የማስታረቅን ቃል አኖረ:: እንግዲህ እግዚአብሔር በእኛ እንደሚማልድ ስለክርስቶስ መልክተኞች ነን፤ ከእግዚአብሔር ጋር ታረቁ ብለን ስለክርስቶስ እንለምናለን:: እኛ በእርሱ ሆነን የእግዚአብሔር ጽድቅ እንሆን ዘንድ ሐጥያት ያላውቀውን አርሱን ስለእኛ ሐጥያት አደረገው (2ኛ ቆሮ 5:18-21)::

እናንተ በበደላችሁና ስጋችሁን ባለመገረዝ ሙታን በሆናችሁ ጊዜ ከእርሱ ጋር ህይወትን ሰጣችሁ፤ በደላችሁን ሁሉ ይቅር አላችሁ፤ በእኛ ላይ የነበረውን የሚቃወመንንም በትእዛዛት የተጻፈውን የእዳ ጸህፈት ደመሰሰው፤ እርሱንም በመስቀል ጠርቆ ከመገንድ አስወግዶታል (ቆላ 2:13-14)::

እርሱ ሰላማችን ነውና ሁለቱን ያዋህደ በአዋጅ የተነገሩትን የትእዛዛትን ህግ ሽሮ በመካከል ያለውን የጥል ግድግዳ በሲጋው ያፈረሰ፤ ይህም ከሁለታቸው አንድን አዲስን ሰው በራሱ ይፈጥር ዘንድ ሰላምንም ያደርግ ዘንድ ጥልንም በመስቀሉ ገድሎ በእርሱ ሁለታቸውን በአንድ አካል ከእግዚአብሔር ጋር ያስታርቅ ዘንድ ነው:: መጥቶም ርቃችሁ ለነበራችሁ ሰእናንተ ሰላምን ቀርበው ለነበሩትም ሰላምን የምስራች ብሎ ለበክ፤ በእርሱ ስራ ሁላችን በአንድ መንፈስ ወደ አብ መግባት አለንና (ኤፌ 2:14-18)::

ስለዚህ ይህ መልካም ዜና ሕያውነትን የሚያሳይ ቃል ነው:: ሕያውነቱ የሚመነጨውም ባለቤቱ ሕያው ስለሆነ ነው:: ምንጩ ሕያው ስለሆነ ውጤቱም ሕያው ነው:: ከሁሉ በላይ ደግሞ ለሁሉም ዓለም የሚሆን የምሥራች በመሆኑና ለየትኛውም ትውልድ የሚሠራ ስለሆነ ሕያው ነው::

በዓለማችን በተለያዩ ስፍራዎች የምሥራች ተብለው የሚነገሩ ለሰሚዎች ደስታን የሚሰጡ ነገሮች አሉ:: ሁሉም ግን በስፍራ የተወሰኑ ናቸው::

ለምሳሌ «የጤፍ ዋጋ ቀድሞ ከነበረበት 820 ብር ወደ 120 ብር ወረደ» ቢባል ጤፍ ተመጋቢ ለሆኑ ኢትዮጵያውያን በጣም የሚያስደንቅ ዜና ነው:: በቆሎና ቆጮ ተመጋቢ ለሆነው ኢትዮጵያዊ ግን ምንም የሚያመጣው ለውጥ የለም:: ለአውሮፓና ለአሜሪካ ነዋሪ ጭራሽ ምንም ትርጉም አይሰጥም::

ስለዚህ በምድር የሚለሙ የምሥራቾች የተገደቡ ናቸው። የወንጌል የምሥራቾች ግን ለሁሉ ዘር፣ ለሁሉ ቋንቋ፣ ለሁሉ ቀለም፣ ለሁሉ የኑሮ፣ የትምህርትና የዕድሜ ደረጃ ደስ የሚያሰኝ ዓለምን ሁሉ በደስታ የሚያፍለቀልቅ ነው። የዚህም በረከት ተካፋዮች በመሆናችን ደስታችን የላቀ ነው።

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በጥቅሉ የተቀመጠ የእግዚአብሔር ቃል አለ። የምሥራቹ ቃል ግን የእግዚአብሔር የማዳኑ ወይም የጸጋው ቃል ነው። በዝርዝር እንመልከት ካልን የእግዚአብሔር ወንጌል ኢየሱስ ክርስቶስ ነው ማለት እንችላለን። ለምን? ቢባል ኢየሱስ ክርስቶስ ለሁሉ የበቃውን ጽድቅ ያዘጋጀ፣ የኃጢአትን ዕዳ የከፈለ፣ ወደ እግዚአብሔር መግባት የሚቻልበትን በር የከፈተ ነው። ስለዚህ ወንጌል የኢየሱስ ክርስቶስ የማዳኑ ዜና ነው። የወንጌል ማዕከሉ ራሱ ክርስቶስ ነው ማለት ነው።

ለዚህም ወንጌል ብዙዎች ሕይወታቸውን ሰጥተዋል ሓዋርያው ጳውሎስም ለዚህ ወንጌል አገልጋይ (ባሪያ) ሊሆን የተጠራው በዚህ ግልጽ ምክንያት ነው።

#### ▪ ሐዋርያ ሊሆን የተጠራ

- = ሐዋርያነቱ የሚያርፈው በእግዚአብሔር የመጠራቱ ምክንያት ውስጥ ነው።
- ሐዋርያ ማለት -- የተላከ ማለት ነው። ሰፊ ባለው ፍቺ ስንመለከተው ደግሞ በአንድ ባለሥልጣን ለአንድ የተወለነ ተልዕኮ የተላከ የሚለውን ሃሳብ ይዞ እናገኘዋለን።
- ብዙዎች የስንመለከት ሊቆች እንደሚሉት ለሐዋርያነት ከሚፈለጉት መመዘኛዎች አንዱ ከሞት የተነሳውን ክርስቶስን ማየት ነው (1ቆሮ 9:1-2) ጳውሎስ በደማስቆ መንገድ ላይ ጌታን ፊት ለፊት አይቷል። ሐዋርያ ሊሆን የተጠራውም በዚያ ጊዜ ነው።

ጥሪው ደግሞ የእግዚአብሔርን መለኮታዊ አጠራር የሚያመለክት ነው። ጥሪው የሚመሠረተው በክርስቶስ ባገኘው መዳን ላይ ነው። በዚህ ታላቅ ደህንነት ውስጥ የሐዋርያነት አገልግሎትን ሰጠው። ይህንንም ያደረገው ለሙታን ሕይወትን በሚሰጥ፤ የሌለውንም እንዳለ አድርጎ በሚሠራው ማንነቱ ነው። (ሮሜ 4:17፤ ዘፍ17:1-9)

እርሱም ለብዙ አሐዛብ አባት አደረግሁህ ተብሎ እንደተጻፈ ለሙታን ህይወት በሚሠጥ የሌለውንም እንዳለ አድርጎ በሚጠራ ባመነበት በአምላክ ፊት የሀሳቸን አባት ነው (ሮሜ 4:17)።

የእግዚአብሔር ጥሪ ማንነትን ይሰውጣል። ለተልዕኮው የሚያስፈልገውን ብቃት ይሰጣል። አብርሃም፤ ሙሴ፤ ጳውሎስ ዓይነተኛ ምሳሌዎቻችን ናቸው።

## ▪ የኢየሱስ ክርስቶስ ባሪያ

ባሪያ የሚለው ቃል አሽከር ወይም ሎሌ የሚለውን ቃል ያመለክታል። ይህም በዋጋ የተገዛ ወይም በፈቃዱ ራሱን የሰጠ ባሪያ መሆኑን ይገልጣል። ሐዋርያው ጳውሎስ የተጠቀመበት ባሪያ የሚለው ቃል ለሮሜ ሰዎች ትልቅ ትርጉም የሚሰጥ ነው። ምክንያቱም መልዕክቱን በባፈበት ዘመን የራሳቸው መብት የሌላቸው ለጌታቸው ፈቃድ ብቻ ለመኖር ራሳቸውን የሰጡ 60 ሚሊዮን ያህል ባሮች በሮሜ ግዛት ውስጥ ይኖሩ ነበር። ጳውሎስም በገዛ ፈቃዱ ራሱን ለክርስቶስ ኢየሱስ የሰጠና በዋጋ የተገዛ መሆኑን ለማመልከት ይህንን ቃል ተጠቅሟል።

ሀ. በዋጋ የተገዛ — 1ቆሮ 6:20፤ ኤፌ 1:7

ለ. በነፃነት የሚያገለግል - 1ቆሮ 7:22፤ ፊሊ. 2:17

ሐ. ሥ 21:13

በዋጋ ተገዝታችኋልና ለራሳችሁ አይደላችሁም ስለዚህ በሰጧችሁ እግዚአብሔርን አክብሩ (1ኛ ቆሮ6:20)።

በውይይት ልጁም አንደኛው ባለጠግነት መጠን በደሙ የተደረገ ቢዛነታችንን አገኘን እርሱም የበደላችን ስርየት (ኤፌ.1:7)።

ባሪያ ሆኖ በጌታ የተጠራ የጌታ ነጻ ነውና፤ እንዲሁም ነጻ ሆኖ የተጠራ የክርስቶስ ባሪያ ነው (1ኛቆሮ 7:22)።

ነገር ግን በእምነታችሁ መስዋእትና አገልግሎት ተጨምራ ህይወቱ እንኳ ቢፈሰ ደስ ብሎኛል ከሁላችሁም ጋር አብራ ደስ ብሎኛል (ፊሊ. 2:17)።

ጳውሎስ ግን መልሶ፡- እያለቀሳችሁ ልቤንም እየሰበራችሁ ምን ማድረጋችሁ ነው? እኔ ስለጌታ ሰለኢያሱስ ስም በአየሩሳሌም ለመሞት እንኳ ተሰናድቻለሁ እንጂ ለአሰራት ብቻ አይደለም አስ (ሐዋ 21:13)።

## ▪ ተለየ (የተለየ)

ይህ ቃል በቃጋ ተገዝቶ ወደ ሌላ ቦታ የሄደን ፈቃደኛ ባሪያ ያመለክታል። ጳውሎስን ቀድሞ ከነበረበት ስፍራ ወደሚፈለገው ስፍራ ለይቶ የወሰደው እግዚአብሔር መሆኑን የሚገልጽ ነው። ( ቆላ 1:13፤14 ፤ማቴ 13:49፤25:32) የእግዚአብሔር ጥሪ የማፍለስ ጥሪ ነው። ማለትም ስፍራን የማስለቀቅ ማንነትንና መጠሪያን አድራሻን የመለወጥ ጥሪ ነው።

እርሱ ከጨለማ ስልጣን አዳንን ቢዛነቱንም እርሱንም የሐጥያትን ስርየት ወዳገኘንበት ወደ ፍቅሩ ልጅ መንግስት አፈለሰን (ቆላ 1:13፤14)።

በዓለም መጨረሻ እንዲህ ይሆናል፤ መላእክት መጥተው ሐጥያተኞችን ከዳድቃን መካከል ይለያላቸዋል (ማቴ 13:49)።

እህዛብም ሁሉ በፊቱ ይሰበሰባሉ እረኛም በገቹን ከፍየሎቹ እንደሚለይ እርስ በርሳቸው ይለያቸዋል (ማቴ 25:32)።

በመለኮታዊው ጥሪው ጳውሎስን ለራሱ ሥራ እግዚአብሔር ሲለየው የስም ለውጥ አድርጎለታል።

ይህም በችሎቱና በኃይሉ ታላቅነት በመታመን የሚያደርገው የራሱ ሥራ ነው።

የቃሉን ፍቺ ስንመለከት፤ ጳውሎስ ማለት ትንሽ ማለት ነው። ይህንን ትንሽ ለው በጸጋው ለውጦ ታላቅ ሐዋርያ አደረገው።

1:2 - - - በነቢያቱ አፍ በቅዱሳን መጻህፍት አስቀድሞ ተስፋ ለሰጠው - - -

*አስቀድሞ ተስፋ ሰጠ*

ለሮሜ ሰዎች የተጻፈው የምስራቹ ቃል ከነቢያትና ከበጉ ሐዋርያት ቃል የተለየ አለመሆኑን የሚያመለክት ቃል ነው። ይህም ቃል የተስፋ ቃል በመባል ይታወቃል (ሐሥ 13:32፤ 1ቆሮ9:5)።

እኛም ለሐባቶች የተሰጠውን ተስፋ የምስራቹን ለእናንተ እንሰብካለን (ሐሥ 13:32)።

እንደሌሎቹ ሐዋርያትና እንደ ጌታ ወንድሞች እንደ ኬፋም አሁን ሚሰቶቻችንን ይዘን ልንዛር መብት የለንምን? (1ኛ ቆሮ 9:5)።

ስለዚህ የወንጌሉ ቃል ገና ከጥዋቱ በዘፍ 3:15 ጀምሮ በብሉይ ኪዳን የተነገረው የእግዚአብሔር ተስፋ ፍጻሜ ነው ማለት ነው። ነቢዩ ኢሳይያስም ይህንን ወንጌል በምዕ 1:18 ፤ ምዕ 53 እና 55 ላይ በግልጽ ሰብኮታል። እኛ በረከቱን ያገኘነው ወንጌል በነቢያቱ የተሰበከ ነበር። ነቢያቱ ግን ሙሉ በሙሉ ሳይረዱት በእምነት አርቀው እያዩ ተናገሩት እኛ ግን የተስፋውን ቃል ሙላት አገኘን።

1:3 ይህም ወንጌል በሥጋ ከጻዊት ዘር ስለተወለደ - - - ሆኖ

*በስጋ ከጻዊት ዘር ስለተወለደ — ሆኖ (ስለሆነ)*

ይህ ቃል ወንጌሉ የማን ታሪክ መሆኑንና የታሪኩ ባለቤት ወይም የወንጌሉ ማዕከል ስለሆነው ስለክርስቶስ ማንነት



ያወሳል፤ ጳውሎስም የሰውን ልጅ አይሁዳዊ ደግሞም የእግዚአብሔር ልጅ በማለት ይገልጠዋል።

በሁለት ዓባይ ነጥቦች ስናስቀምጣቸውም፡-

ሀ. በሰብዓዊነቱ የዳዊት ዘር ነው  
ሉቃ 1:32፤ ዮሐ 7:42፤ ሮሜ 9:5

ይህ መግለጫ ለአይሁዳውያን በጣም ትርጉም የሚሰጥ ነው ምክንያቱም የዳዊት ዙፋን የስልጣንና የክብር መገለጫ ነውና። ኢየሱስንም ከዳዊት ዘር ተወልዶ የዳዊትን ዙፋን የሚሰጠው መሆኑን ያመለክታል። (ንጉሥነቱን) ይገልጣል።

ለ. ሆኖ የሚለው ቃል ደግሞ ሙሉ ሰው መሆኑን እና አምላክነቱን ያመለክተናል

- ዮሐ 1:14 ይህንን ክፍል ስናነብ ሰው ሆኖ የተገለጠው እግዚአብሔር ወልድ አምላክም እንደሆነ እንገልጻለን።

ይህ ሀሳብ የሚብራራው በቀጣዩ ነጥብ ነው።

እርሱ ታላቅ ይሆናል የልዑል ልጅም ይባላል፡- ጌታ አምላክም የአባቱን የዳዊትን ዙፋን ይሰጠዋል(ሉቃ 1:32)።

ክርስቶስ ከዳዊት ዘር ዳዊትም ከነበረበት መንገድ ከቤተልሔም እንዲመጣ መጽሐፍ አላለምን? አሉ (ዮሐ 7:42)።

አባቶችም ለእነርሱ ናቸውና ከእነርሱም ክርስቶስ በሰጋ መጣ ፡- እርሱም ከሁሉ በላይ ሆኖ ለዘላለም የተባረከ አምላክ ነው አሜን (ሮሜ 9:5)።

ቃልም ስጋ ሆነ ፀገንና እውነትንም ተመልቶ በእኛ አደረ ፡- አንድ ልጅም ከአባቱ ዘንድ እንዳለው ክብር የሆነውን ክብሩን አየን (ዮሐ 1:14)።

1.4 - - - እንደ ቅድስና መንፈስ ግን ከሙታን መነሣት የተነሣ በኃይል የእግዚአብሔር ልጅ - - - ስለተገለጠ ስለ ልጁ ነው እርሱም ጌታችን እየሱስ ክርስቶስ ነው።

## እንደ ቅድስና መንፈስ

አንዳንድ ቅጂዎች በቅድስናው መንፈስ ይሉታል ይህ ቃል ቅዱስና ከሰላሌ አንዱ የሆነውን እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስን የሚገልጥ ሲሆን ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም ሰው ብቻ ሳይሆን መለኮት መሆኑንም ያመለክታል። ከዚህም የተነሳ እግዚአብሔር መንፈስ ነው፤ ኢየሱስ ክርስቶስም በመለኮትነቱ መንፈስ ነው። በባሕርዩም ቅዱስ ነው።

### ■ ተገለጠ

የሚለው ቃል መለኮት የሆነው እግዚአብሔር ወልድ በእግዚአብሔር ዘለዘለማዊ ፈቃድ ተወስኖ ለእኛ መገለጡን ያሳየናል። በዚህ ክፍል ልብ ልንለው የሚገባው ነገር ቃሉ የሚለን የእግዚአብሔር ልጅ ተገለጠ ነው እንጂ ሆነ አይደለም። ከዚህ ብርቱ እውነት በመነሳት ኢየሱስ ክርስቶስ ፍጹም ሰው ፍጹምም አምላክ ነው ብለን መናገር እንችላለን ነውም። ከሙታን በመነሳቱ የእርሱ የመለኮትነት ሙሳት ለእኛ በኃይል ተገለጠልን የእግዚአብሔር ልጅ የሆነው ኢየሱስ ክርስቶስ በአዲስ ኪዳን እጅግ ከበረ። እንግዲህ ይህ የምሥራች ቃል ወይም ወንጌል ስለዚህ በኃይል ከሙታን ስለተነሳውና በስጋ ከዳዊት ዘር ስለሆነው ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ የሚተርከው የራሱ የማንነቱ መገለጫ ወይም የማዳኑ ዜና ነው ማለት ነው።

## 1.5 በእርሱም ስለ ስሙ በአሕዛብ ሁሉ መካከል ከእምነት የሚነሣ መታዘዝ እንዲገኝ ጸጋንና ሐዋርያነትን ተቀበልን

የሐዋርያነት ጸጋ፣ (ጸጋንና ሐዋርያነትን) (ለመኖር የሚያስችል ጸጋ)

1. የሐዋርያነት ጸጋ - ይህ ጸጋ ለጳውሎስ የተሰጠው ከእግዚአብሔር የደህንነትን ስጦታ ከተቀበለ በኋላ ነው። የሐዋርያነት ጸጋ ከመዳን ወይም በኢየሱስ አዳኝነት ከማመን በኋላ የሚመጣ ነው።

▪ ጸጋ

ከተቀባዩ ማንነት ጋር (ሁኔታ ጋር) ያልተገናኘ እግዚአብሔር የሚሰጠው ነጻ ስጦታ ነው። ይህ ጸጋ ደስ የሚያሰኝ ፣ ለደካማው ኃይልን የሚሰጥና የሚያስችል ነው።

▪ ሐዋርያ

የተላከ፣ ማለትም ካመነ በኋላ መልዕክተኛ ለመሆን የተመረጠ፣ የተሾመ ፣ ለላኪው እንደ አምባሳደር ሆኖ የሚያገለግል ነው።

እነዚህን ተልዕኮንና ለተልዕኮው ብቁ የሚያደርገውን ኃይል ያጣመሩ ቃላትን ስንመለከት፣ የወንጌል ተልዕኮ በወንጌሉ ማዕከል በክርስቶስ ኢየሱስ ጸጋ እና ከአርሱ በሚመጣ ጥሪ የሚከናወን መሆኑን እንረዳለን።

አምባሳደር ለጌታው (ለላኪው ደስታ እንደሚኖር ሁሉ) ጳውሎስም ለላኪው ደስታ የሚኖር መሆኑን እንገነዘባለን። የላኪው ደስታ የሐዋርያው ደስታ ነው። ይህንንም ገብቶትና ተረድቶ ያደርገዋል። ደስ የሚሰኝበትን የሚለው ቃል የገባው መሆኑን ያስረዳል። ይህ ደስታ ግን የሚመነጩው ለተልዕኮው ብቁ ለማድረግ ከተሰጠው ጸጋ ውስጥ መሆኑን መገንዘብ ጠቃሚ ነው። ጳውሎስም ሊያሳይ የሚወደው ይህንን እውነት ነው።

## 2. ከእምነት የሚነሳ መታዘዝ

የሐዋርያነት ጸጋ ተሰጥቶት የተላከው ጳውሎስ ከተልዕኮው የሚጠበቅበትን ውጤት የሚገልጥ ቃል ነው።

በሮሜ 16:26 - - - አምነው እንዲታዘዙ የሚለውን ቃል ለማጠናከሪያ ብንመለከት:-

ጳውሎስ በመልዕክቱ ጅማሬ ላይ ተልዕኮው የምሥራቹን (የክርስቶስን የማዳን ዜና) ማድረስ መሆኑን ከገለጠ በኋላ ግቡም የሰሙትን ዜና አምነው ተቀብለው በሕይወት ዘመናቸው ሁሉ እየታዘዙት እንዲኖሩ ማስቻል መሆኑን ይናገራል። ይህም ማስቻል እርሱን ብቃት ከሰጠው ጸጋ የሚመነጭ ስለሆነ ለዚያው ጸጋ አሳልፎ ይሰጣቸዋል።

በዚህ ክፍል ጠንክር ባለ መግለጫ የተልዕኮው ውጤት ሆኖ የተገለጠውን ከእምነት የሚነሳ መታዘዝ ስፋ አድርገን መመልከቱ አግባብነት ይኖረዋል። ስለዚህ መታዘዝ ከምን የተነሳ ሊመጣ እንደሚችል እንመልከት

መታዘዝ በሚከተሉት መንገዶች ሊመጣ ይችላል:-

— ከፍርሃት → ኃይለኝነትን፣ ቅጣትን፣ በመፍራት መታዘዝ

— ከጥቅም ፍለጋ → ዛሬ ብታዘዝ ነገ ብዙ አገኛለሁ በማለት

— ለታይታ/ ለይሉኝታ → ከሰዎች መሞገስንና መከበርን ታዛዥ ነው መባልን በማሰብ መታዘዝ

— አማራጭ ሲጠፋ → የማያምኑበትን፣ የማይወዱትን፣ የማያከብሩትን ምርጫ ስለሌለ ብቻ መታዘዝ

— ከማባበል → ከጉትጎታ፣ ከማዛበያ ስጦታዎች የተነሳ መታዘዝ

እነዚህ ሁሉ የክርስቶስ ኢየሱስ ወንጌል ተሰብኮላቸው ሰዎች በሕይወታቸው እንዲፈጠርባቸው የሚፈለገውን የመታዘዝ ደረጃ አያሟሉም። የክርስቶስ ወንጌል ተሰብኮ ሰዎች ሊደርሱበት የሚገባው መታዘዝ ከእምነት የሚመነጩ መታዘዝ ወይም አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ሲቃውንት እንደሚያስቀምጡት የክርስትና የእምነት አቋም መታዘዝ ነውና በዚያው መሠረት መታዘዝ ይሉታል።

የበለጠ ትርጉም የሚሰጠው ግን እምኖ ከእምነት በሚመነጭ መታዘዝ የሚለው ይሆናል።

አስተማማኝ የሆነው እምነት በእግዚአብሔር ታማኝነት ላይ የተመሰረተው እምነት ነው። ውጤት የሚኖረውም ከዚህ እምነት የሚመነጨው መታዘዝ ነው።

■ ማመን የሚችሉና የሚታዘዙ ሕያዋን ናቸው (ዮሐ 6:27-35 ፤ ሮሜ 10:16)

■ የእግዚአብሔር ታማኝነት የሚገለጥባቸው በርካታ የሕይወት ዘርፎች ቢኖሩም የታማኝነቱ መላት ግን የተገለጠው በክርስቶስ አያሱስ ነው። አያሱስ ክርስቶስ ታማኝና እውነተኛ ተብሎ ተገልጧል (ራዕ 19:11) እኛም ያመንነው ይህንን ታማኝ ነው። የዳንነውም በዚህ እውነትና ታማኝነት ነው።

ለሚጠፋ መብል አትሰሩ ነገር ግን ለዘላለም ህይወት ለሚኖር መብል የሰው ልጅ ለሚሰጣችሁ ሰሩ ፤ እርሱን እግዚአብሔር አትሞታልና። እንግዲህ የእግዚአብሔርን ሰራ እንድንሰራ ምን እናድርግ? አሉት። አያሱስም መልሱ፡- የእግዚአብሔር ሰራ እርሱ በላከው እንድታምኑ ነው አላቸው። እንግዲህ፡- እንዲያ አይተን እንድናምንህ አንተ ምን ምልክት ታደርጋለህ? ምንስ ተሰራለህ? ይበሉ ዘንድ ከሰማይ እንጀራ ሰጣቸው ተብሎ እንደተገፈ አባቶቻችን በምደበዳ መና በሉ አሉት። አያሱስም ፡- እውነት እውነት እላችኋለሁ ፡- እውነተኛ እንጀራ ከሰማይ የሚሰጣችሁ አባቱ ነው እንጂ ከሰማይ እንጀራ የሰጣችሁ መሴ አይደለም፤ የእግዚአብሔር እንጀራ ከሰማይ የሚወርድ ለአለምም ህይወትን የሚሰጥ ነውና አላቸው። ሰለዚህ፡- ጌታ ሆይ ፡- ይህን እንጀራ ዘወትር ሰጠን አሉት። አያሱስም እንዲህ አላቸው፡- የህይወት እንጀራ እኔ ነኝ ፤ ወደ እኔ የሚመጣ ከቶ አይራብም በእኔ የሚያምንም ሁል ጊዜ ከቶ አይጠማም (ዮሐ 6:27-35) ።

ነገር ግን ሁሉ ለምስራቹ ቃል አልታዘዙም። ኢሳያስ ፡- ጌታ ሆይ፡- ምስክርነታችንን ማን አመነ? ብሎአልና (ሮሜ 10:16)።

የዕብራውያን ጸሐፊ ይህንን የእምነታችንን መሠረት፤ «የእምነታችን ጀመሪና ፍጹም አድራጊ» በማለት ይገልጠዋል (ዕብ12:2፤3:1)። ስለዚህ እምነታችን የተጀመረው በእርሱ ነው፤ ወደ መላት የሚደርሰውና የሚፈጸመውም በእርሱ ነው። ስንታዘዝም ከዚህ እምነት በመነጨ መንገድ ነው እንጂ በማባበልም ፤ በማስፈራራትም መሆን የለበትም።

መታዘዛችን ከፍቅር የመነጨና ለክርስቶስ ኢየሱስ ማንነት ከበሬታን የሚሰጥ ነው ማለት ነው።

## 1.6 በእነርሱም መካከል የኢየሱስ ክርስቶስ ልትሆኑ የተጠራችሁ እናንተ ደግሞ ናችሁ።

### የክርስቶስ ልትሆኑ የተጠራችሁ

በዚህኛው ክፍል ውስጥ ሁለት ነጥቦችን መመልከቱ አግባብነት ይኖረዋል

1. የተጠራችሁ፡- ይህ ቃል እግዚአብሔር አብ በሉዓላዊ ማንነቱ ያከናወነውን ወይም መሻቱን የገለጠበትን እውነት እንጂ በእኛ ማንነት ላይ ወይም የእኛ ማንነት ብቃት ኖሮት ለመጠራት የቻልን መሆኑን አያመለክትም። ስለዚህ ቃሉ የጠራውን በጎ ፈቃድና ውሳኔ የሚያመለክት ነው። (ፊሊ. 3:14፤ ዕብ 3:1፤ 1ተሰ 2:12)

በክርስቶስ ኢየሱስ በኩል መዳን ይሆንልን ዘንድ አብ በሉዓላዊ ፍቃዱ ለእኛ የሰጠውን ፀጋም ያመለክታል።

2. የክርስቶስ ልትሆኑ፡- ይህ ቃል የተጠራንበት ዋነኛ ዓላማ የክርስቶስ ለመሆን መሆኑን ያመለክታል። አብ የጠራን ከክርስቶስ ጋር ሕብረት እንዲኖረን አንድ እንድንሆን ነው።

- ጥሪው፡- የተለየ ጥሪ ነው። የተለየ የሚሆነውም የጌታ የራሱ የፀጋው ችሎታ የተገለጠበት ስለሆነ ነው። የክርስቶስ የሆንነው ከጸጋው በፈሰሰልን ብቃት ወይም የማስቻል ኃይል የተሰበከልንን ወንጌል ማመንና መታዘዝ ስለቻልን ነው።

- የዚህ ጥሪ ፍጻሜ ዘላለማዊ ክብርን መውረስ ነው። ይህም የሆነው ከኛ ብቃት ሳይሆን ጌታ በራሱ ችሎት ስለፈጸመውና ስላከናወነው ነው። (ሮሜ 8:30 ፤ 1ኛቆሮ 1:9 ፤ 2ኛ ጢሞ 1:9)

አስቀድሞም የወሰናቸው እነዚህን ደግሞ ጠራቸው ፤ የጠራቸውን እነዚህን ደግሞ አጸደቀቸው ፤ ያጸደቀቸውንም እነዚህን ደግሞ አከበራቸው (ሮሜ 8:30)።

ወደ ልጁ ወደ ጌታችን ወደ ኢየሱስ ክርስቶስ ህብረት የጠራቸው እግዚአብሔር የታመነ ነው (1ኛ ቆሮ 1:9)።

አብረኸኝ መከራን ተቀበል፤ ያዳኝን በቅዱስም አጠራር የጠራን እግዚአብሔር ነውና፡- ይህም እንደ ራሱ ሀሳብና ፀጋ መጠን ነው እንጂ እንደ ሰራችን መጠን አይደለም (2ኛ ጢሞ 1:9)።

ሐዋርያው ጳውሎስ የክርስቶስ ለመሆን የተጠራነውን 'ጥሪ ካመለከተ በኋላ የሚቀጥለው ደግሞ ቅዱሳን ለመሆን መሆኑን በቀጣዩ ቁጥር ያመለክታል።

**1.7 በእግዚአብሔር ለተወደዳችሁና ቅዱሳን ልትሆኑ ለተጠራችሁ በሮሜ ሳላችሁት ሁሉ ከእግዚአብሔር ከአባታችን ከጌታም ከኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋና ሰላም ለእናንተ ይሁን።**

**በእግዚአብሔር ለተወደዳችሁ**

■ ይህ መወደድ ከእግዚአብሔር በኃ ፈቃድና ምክንያት የለሽ ፍቅር (አጋፔ) የመነጨ እንጂ እኛ የሚወደድ ነገር ስለተገኘብን እንዳልሆነ እንረዳለን። ይህ መወደድ በቀራንዮ መስቀል እግዚአብሔር በልጁ በኢየሱስ በኩል የሠራውን ግሩም አሠራሩን የሚያመለክት ነው።

**ቅዱሳን**

ይህ ቃል የክርስቶስ የመሆናችንን ውጤትና ትሩፋት ያመለክታል። ጌታም በጸጋው የሰጠው በረከት መሆኑን ያስረዳል (ዮሐ 17:14፤ ሐሥ 26:18) ። በረከቱም ከኩነኔ፣ ከሞት፣ ከበሽታ እንዲሁም ከኃጢአት መለየትን ያካትታል።

እኔ ቃልህን ሰጥቻለሁ፤ እኔም ከዓለም እንዳይደለሁ ከዓለም አይደለምና ዓለም ጠላቸው (ዮሐ 17:14)።

የሐጥያትንም ስርየት በእኔም በማመን በተቀደሱት መካከል ርስትን ያገኙ ዘንድ ፡-ከጨለማ ወደ ብርሃን ከሰይጣንም ስልጣን ወደ እግዚአብሔር ዘወር እንዲሉ አይናቸውን ትክፍት ዘንድ ፡- ከሕዝቡና ወደ እነርሱ ከምልክህ ከአህዛብ አድንህለሁ ( ሐሥ 26:18)።

የምንኖርበት ዓለም ኃጢአት የሞላበት ከመሆኑ የተነሳ በክርስቶስ ኢየሱስ የመቤገዡ ሥራ ተቃራኒ የሆነ ልምምድ በሕይወታችን ቢያልፍም እግዚአብሔር አብ በክርስቶስ ኢየሱስ በኩል በመስቀል ላይ ባከናወነው ሥራ ቤዝዎቱን ፍጹም አድርጎ አስረግጦ አከናውኖታል።

## ጸጋና ሰላም

ሐዋርያው በነዚህ ሁለት ጥምር ቃላት ከቁጥር 1-6 የፃፈውንና በዘመኑ የአይሁድና የግሪክ ማህበረሰብ መካከል በሚደረጉ የደብዳቤ ልውውጦች የሚቀርበውን የሰላምታ አቀራረብ በመከተል ረዘም ያለ ይዘት እንዲኖረው ለማድረግ ሰፊ ያለ ማብራሪያ ይሰጥበታል። በዕብራውያን ዘንድ ሰላም (ሻሎም) የሚለው ቃል ከተለያየ ጫና፣ ከጭንቀትና ከመረበሽ ነፃ መሆንን ብቻ የሚያመለክት ሳይሆን የእግዚአብሔርን ሙሉ በረከት የሚገልጽ ነው። ስለዚህም ጳውሎስ ለአንባቢዎቹ የሚገልፀው ከጥሪው የተነሳ ቅዱሳን መሆናቸውንና በእግዚአብሔር ያመኑ ሁሉ የእግዚአብሔርን የታማኝነቱን ትሩፋት (በረከት)፡-

- ሀ. እንደ ቤተክርስቲያን ሐሥ - 26:10
- ለ. እንደ ክርስቶስ ቤተሰብ -- 1ቆሮ 1:2
- ሐ. እንደ ግለሰብ - ኤፌ 1:18፣ ቆላ 1:12

ተካፋዮች መሆናቸውን አስረግጦ ይናገራል ኤፌ 1:4

ይህንም ደግሞ በኢየሩሳሌም አደረግኩት፤ ከካህናት አለቆችም ስልጣን ተቀብቼ እኔ ከቅዱሳን ገዙዎችን በወህኔ እሳስርኳቸው፡- ሲገድሉአቸውም አብሬ ተቸሁ (ሐሥ 26:10)።

ወንድሙም ሶስቱን በቆሮንቶስ ላለች ለእግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያን ፡- በክርስቶስ እየሱስ ለተቀደሱት ፡- የእነርሱና የእኛ



ጌታ የሆነውን የጌታችንን የኢየሱስ ክርስቶስን ስም በየስፍራው ከሚጠሩት ሁሉ ጋር ቅዱሳን ለመሆን ለተጠሩት! (1ኛ ቆሮ 1:2)።

ይህም የልባችሁ ዓይኖች ሲበሩ የመጥራቱ ተስፋ ምን እንዲሆን በቅዱሳንም ዘንድ ያለው የርስት ክብር ባለጠግነት ምን እንዲሆን ለምናምን ከሁሉ የሚበልጥ የሀይሉ ታላቅነት ምን እንዲሆን ታውቁ ዘንድ ነው (ኤፌ 1:18)።

በበጎ ሥራ ሁሉ ፍሬ እያፈራችሁ በእግዚአብሔርም እውቀት እያደጋችሁ ፡- ከደስታም ጋር በሁሉ ለመጽናትና መታገስ እንደክብር ጉልበት መጠን በሀይል ሁሉ እየበረታችሁ ፡- በቅዱሳንም ርስት በብርሀን እንድንካፈል ያበቃንን አብን እያመሰገናችሁ ፡- በነገር ሁሉ ደስ ልታሰኙ ለጌታ እንደሚገባ ተመሳሳሉ ዘንድ እንለምናለን ( ቆላ 1:12)።

ግለሰብ ላይፈጠር በፊቱ ቅዱሳንና ነውር የሌለን በፍቅር እንሆን ዘንድ በክርስቶስ መረጠን (ኤፌ1:4)።

**ደህንነት እኛ ለእግዚአብሔር የምንሠራለት ሥራ ውጤት ሳይሆን! እግዚአብሔር በጸጋው እኛን የጠራበት የበጎ ፈቃዱ ውጤት ነው (2ተሰ 2:13-14)። በኢየሱስ ስናምን በጸጋው እንድናለን! ከዚያም አዕምሮን የሚያልፈው ሰላም ሁለንተናችንን ይሞላናል።**

እኛ ግን፡- በጌታ የተወደዳችሁ ወንድሞች ሆይ፡- ሁል ጊዜ ስለ እናንተ እግዚአብሔርን ልናመሰግን ግድ አለብን እግዚአብሔር በመንፈስ መቀደስ እውነትንም በማመን ለመዳን እንደበኩራት መርጦአችኋልና! ስለዚህም የጌታችንን የኢየሱስ ክርስቶስን ክብር ለማግኘት በወንጌላችን ጠራችሁ (2ኛ ተሰ 2:13-14)።

**1:8-15** ሐዋርያው ጳውሎስ በዚህ ክፍል ስለሚጽፍላቸው ሰዎች ያለውን ትልቅ ሽክምና ፍቅር በግልጽ አስቀምጦታል። ደህንን በማድረጉም ታላቅ የሆነ የመሪነትን ብቃት የሚገልጽ ድንቅ ትምህርት አስተማሯል። የተዋጣላቸው መሪዎች የሚቀድመውን የሚያስቀድሙ፣ ነገሮች በትክክል መሠራታቸውን (ማኔጅመንት) ብቻ ሳይሆን ትክክለኛ ነገሮች መሠራታቸውን የሚያረጋግጡ መሆኑንም በጥቂት ቃል ገልጦ አልፏል። ባደረገው ድርጊት የመልዕክቱን እውነተኛነት ገለጠው ማለት ነው።

**1:8** እምነታችሁ በዓለም ሁሉ ስለ ተለማች አስቀድሜ  
ስለሁላችሁ እምላኬን በኢየሱስ ክርስቶስ አመለግናለሁ።

*ከሁሉ አስቀድሜ*

- ሐዋርያው በጣም የከበረ ድንቅ መልዕክት ቢኖረውም የሚቀድመውን ማስቀደምና ትክክለኛ ነገር ማከናወንም አግባብ እንደሆነ አምኗል።

ስለዚህም ሊቀድም የሚገባውን አስቀድሟል። ያም ስለሚጽፍላቸው ቅዱሳን (ስለ ቤተክርስቲያን) ያለውን ሸክም የማያመለክት ነው።

**እምላኬ :**

ይህ ቃል ሐዋርያው ከእግዚአብሔር ጋር ያለውን ቅርብ ግንኙነት የሚያመለክት ነው። እንባቢዎቹም ከጌታ ጋር የግል ሕብረት ሊኖራቸው እንደሚገባ ይገልጻል (2ቆሮ 12:21፤ ፊሊ 1:3፤ 4:19)።

**በኢየሱስ ክርስቶስ አመለግናለሁ**

ሐዋርያው እንባቢዎችን በማመስገን የሥራቸውም ውጤት ያመጣውን ተጽዕኖ በግልጽ በማስቀመጥ ለዚህ ሁሉ ምክንያት የሆነውንና ጸጋን የሰጣቸውን እግዚአብሔር ያመለግናል። ምስጋናውንም የሚያቀርበው በክርስቶስ በኩል ነው። ክርስቶስ ኢየሱስ ምስጋናችን ወደ እግዚአብሔር የሚቀርብበት መካከለኛ ሲሆን ምክንያቱም ደህንነትን ያገኘበት መካከለኛ እርሱ ነው።

**1:9:10** በልጁ ወንጌል በመንፈሴ የማገለግለው እግዚአብሔር ምስክራ ነውና ምናልባት ብዙ ቆይቼ ወደ እናንተ አሁን እንድመጣ በእግዚአብሔር ፈቃድ መንገዴን እንዲያቀናልኝ እየለመንሁ ሁልጊዜ ስጸልይ ስለ እናንተ ሳላቋርጥ አሳስባለሁ

## በልጁ ወንጌል ... ሁል ጊዜ ስጸልይ

ይህ ቃል በክርስቶስ ኢየሱስ መስዋዕትነት የተገኘውን መቤዠት የሚያመለክት ነው። ጳውሎስም የሚሰብከው በልጁ በኩል የተከናወነውን ይህንን ወንጌል ነው። ይህ የወንጌል እውነት በሮሜ ሰዎች ሕይወት ውስጥ በግልጽ እንዲገባ ፍሬውም እንዲታይ በርትየ የሚጸልይ መሆኑንና ፍሬውንም በዓይኑ ለማየት፤ ከዚህ ቀደም በዓይን ያሳያቸውን ግን የሚናፍቃቸውን ለማየት የጓጓ መሆኑንም ይገልጣል። ይህም በሐዋርያው ውስጥ ያለውን የእረኛ ልብ ያመለክታል ስለ መንጋው ግድ የሚለው በመሆኑ ያለማቋረጥ ስለእነርሱ ያነባል። ይህም ከእውነተኛ እረኝነት መንፈስ የወጣው አገልግሎት በሐዋርያው ጳውሎስና በሮሜ ምዕመናን መካከል አስገራሚ ትስስር ተፈጥሮአል። ይህንን የመሰለውን ትስስር የመሠረተውም ይኸው የክርስቶስ ወንጌል ነው።

**1:11 ትጽኑ ዘንድ መንፈሳዊ ስጦታ እንዳከፍላችሁ ሳያችሁ እናፍቃለሁና**

**መንፈሳዊ ስጦታ**

ከላይ በተመለከተው ክፍል ሐዋርያው የሮሜን ቅዱሳን ለማየት ያለውን ትልቅ ጉጉት አይተናል። የጉጉቱ ዋና ዓላማ ባመኑት የወንጌል እምነት እንዲጸኑ የሚያስችላቸውን መንፈሳዊ ስጦታ ለማካፈል ነው። በዚህ ክፍል ሐዋርያው ጳውሎስ የመንፈሳዊ ስጦታ ምንጭ አድርጎ ራሱን እያቀረበ አይደለም። ነገር ግን እሱም እነርሱም በጋራ የተቀበሉትና አንዳቸው ሌላቸውን ለማነጽ፤ እርስበርስ ለመበረታታት ከእግዚአብሔር ዘንድ የተሰጠውን፤ በየታ የማይገደበውን የእግዚአብሔርን ስጦታ እያመለከተ ነው።

ይህ ስጦታ፡-

■ በየታ የማይወሰን ነው (1ቆሮ 7:7)

- የመንፈስ ቅዱስን ስጦታ (charisma) ማለትም ፈውስ፣ ተአምራት፣ በልሳን መናገርን የያዘ ነው። በሌሎች ነገሮችም ለውጥን ያመጣል (1ቆሮ 12:1-11)
- በክርስቶስ ኢየሱስ አዲስ ፍጥረት ለሆኑ ሁሉ የሚሰጥና ለብዙዎች የሚተርፍ ነው (2ቆሮ 5:17፤ ሮሜ5:15፤ 1ጴጥ 4:10-11)

**1:12** ይህንም ማለቱ በመካከላችን ባለች በእናንተና በእኔ እምነት አብረን በእናንተ እንድንጽናና ነው

**እናንተና እኔ**

ሐዋርያው በዚህ ንግግሩ በክርስቶስ ኢየሱስ በመካከላቸው የተፈጠረውን የጠነከረና የሚያነፋፍቅ ሕብረት ይገልጣል፡- ከላይ እንደተመለከትነው አብዛኞቹን በዓይን አያውቃቸውም ግን በመካከላቸው በክርስቶስ ወንጌል ምክንያት የተፈጠረው ሕብረት ይህንን የመስለ ቤተሰባዊነት ፈጥሯል።

■ አብረን እንድንጽናና / እንድንበረታታ

ሀ. አብረን - ሐዋርያው ይህንን ቃል ሲጠቀም በእርሱና በሚጽፍላቸው መካከል በጸጋ አማካኝነት የተገኘውን ተመሳሳይ የሆነ እምነት የሚገልጽ ሲሆን የአብሮነቱ ውጤት ደግሞ ከታች ተገልጧል።

ለ. እንድንጽናና - በሌሎች ትርጉሞች እንድንበረታታ ይላል በጋራ ከተቀበሉት ጸጋ በተካፈሉት እምነት እርስ በርስ መንፈሳዊ ስጦታ ሲከፋፈሉ በመካከላቸው መበረታታት ከዚህም የተነሳ ደግሞ ደስታ የሚፈጠር መሆኑን ያሳያል። ይህንን የገለጸበት ምክንያት ሐዋርያው በእነርሱ ውስጥ የሚታየው እድገት ደስ የሚያሰኘው ስለሆነ ነው (3 ዮሐ 4) ።

ልጆቹ በእውነት እንዲሄዱ ከመስማት ይልቅ የሚበልጥ ደስታ ያለም (3ኛ ዮሐ:4)።

**1:13** ወንድሞች ሆይ በሌሎቹ አሕዛብ ደግሞ እንደሆነ በእናንተም ፍሬ አገኝ ዘንድ ብዙ ጊዜ ወደ እናንተ ልመጣ እንዳሳብሁ እስከ አሁን ግን እንደተከለከልሁ ታውቁ ዘንድ እወዳለሁ

**ብዙ ጊዜ እንደተከለከልሁ**

ሐዋርያው በእርሱ አጀንዳ (መሻት) ብቻ ሳይሆን በእግዚአብሔር ዘለዘለማዊ ሐሳብ የሚንቀሳቀስ መሆኑን ለማመልከት ደግሞም እነርሱን ማየት ስላልፈለገ ወይም ከሌሎቹ አሳንሷቸው እንዳልሆነ ለማመልከት ይህንን ቃል ተጠቅሟል። ሰማያዊ (መለኮታዊ) አሠራሩ ግን በዚህ ሁኔታ እንዲከናወን እንዳደረገ ይገልጻል። ይህም በትንሽዋ እስያ የነበረው የወንጌል ሥራ መበርከት መሆኑን መገንዘብ እንችላለን።

**ወንድሞች**

ብዙ ጊዜ ይህንን ቃል ሰዎች የፆታ ልዩነት የሚያደርግ አድርገው ይወስዱታል። በዚህ ስፍራ የተጠቀሰው ቃል ግን ፆታን ጨርሶ የሚለይ ሳይሆን የእግዚአብሔርን ቤተሰቦች (በክርስቶስ ያመኑትን ሁሉ) የሚያካትት ነው። ጌታም በምድር አገልግሎቱ ይህንን ቃል ሲጠቀም የፆታ ልዩነት ለመፍጠር ፈልጎ አልነበረም።

**ፍሬ እንዳገኝ**

ፍሬ የሚለው ቃል ከመከር የሚገኘውን ውጤት የሚያመለክት ሲሆን ሐዋርያው ጳውሎስ ደግሞ የአህዛብ ሐዋርያ ሆኖ የተላከ በመሆኑና በማሳውም ላይ የተሰማራ ስለሆነ የአዝመራውን ፍሬ ማየት የሚፈልግ መሆኑን ይገልጻል (ዮሐ 4: 36፤ ፊሊ.1:22፤ ቆላ 1:6፤ ሮሜ 7:4-5)።

የሚያጭድ ደመወዙን ይቀበላል ፣ የሚዘራና የሚያጭድም አብረው ደስ እንዲላቸው ለዘላለም ሕይወት ፍሬን ይሰበሰባል(ዮሐ 4:36)።

ነገር ግን በሥጋ መኖር ለእኔ የሥራ ፍሬ ቢሆን ምን እድመርጥ አላስተውቅም (ፊሊጲ 1:22)።

እንግዲህ ወንድሞቼ ሆይ ፣ እናንተ ደግሞ በክርስቶስ ስጋ ለሕግ ተገድላችኋል ለእግዚአብሔር ፍሬ እንድናፈራ ፣ እናንተ ለሌላው ከሙታን ለተነሳው ለእርሱ ትሆኑ ዘንድ። በሥጋ ሳለን በሕግ የሚሆን የሀጢአትን መስተ ለምት ፍሬ ሊያፈራ በብልቶቻችን ይሰራ ነበርና ( ሮሜ 7:4-5)።

## 1:14 ለግሪክ ሰዎችና ላልተማሩም ለጥበበኞችና ለማያስተውሉም ዕዳ አለብኝ

### ዕዳ አለብኝ

ሐዋርያው ከጌታ ከኢየሱስ የተቀበለውን ለአህዛብ ወንጌልን የማድረስ አደራ ቸል ሊለው የማይችል እንደሆነ ለማመልከትና ለአገልግሎቱ ያለውን መስጠት ለማሳየት ይህንን ቃል ተጠቅሟል።

በዘመኑ በነበረው አመለካከት ግሪኮች የእነርሱን ቋንቋ አጥርቶ የማይናገረውን እና ባህላቸውን የማይከተለውን ሰው የተናቀና ጥበብ የጎደለው አድርገው ያስቡ ነበር። ስለዚህም «ባርባርያን» የሚል ስያሜ ይሰጡ ነበር። የተናቁ፣ ንግግር የማያውቁ ማለት ነው። ሐዋርያው ግን ለጥበበኞቹ ለግሪኮችም ሆነ ላልተማሩት ንግግር ለማያውቁትም ዕዳ አለብኝ ይላል።

ትዕዛዙን ለመፈጸም ያለውን ትጋት ለማሳየት ቢጠቀምበትም ዕዳው አራጣ ያለበት ዕዳ አይደለም። ማለትም በሙላት ባይፈጽመው የሚጫንበት አራጣ የለም። በብሉይ ኪዳን ለእሥራኤል የተሰጠውን ሕግ ብንመለከትም ዕዳ አራጣ ሊጨመርበት እንደማይገባ ያመለክታል። ሆኖም ግን ሰዎች አራጣ ይጨምሩበት ነበር (ዘዳ 22:25፤ ዘዳ 23:19-20፤ ሕዝ 18:18)።

**ሀሳቡን ሰፋ አድርገን ለመመልከት፡-**

### ሀ. በሙሴ ህግ መሠረት

ባለ ዕዳ የሆነው ሰው የሚከፍለው ቢያጣ ለመኖር አስፈላጊ የሆኑትን ቁሳቁሶች በመያዣነት እንዲሰጥ አይጠየቅም (ዘፃ 24:6፤ 10-13)።

የሰውን ነፍስ እንደ መውሰድ ነውና ወፍራሙ ወይም መቼ እንደ መያዣ ማንም አይውሰድ (ዘፃፖ 24:6)።

የእስራኤል ሰዎች ዕዳ ሳይከፍሉ ቢቀሩ ሊሸጡ ይችላሉ። ሆኖም ግን እንደ ባሪያ አይዝቡም (ዘሌ 25:39:47 ፤ ኢሳ 50:1) ።

ይህ ሕግ በአግባቡ ካልተተረጎመ በሕዝቡ ላይ መርገም ያስከትላል። በዳዊት ዘመን በዚህ ጉዳይ ሰዎች ፍትሕ ፍለጋ ወደ ዳዊት ይመጡ እንደነበር ከቃሉ እንመለከታለን (ኤር 15:10፤ 1ሳሙ 22:2) ።

እኛቱ ሆይ ወዶልኝ! ለምድር ሁሉ የክርክርና የጥል ሰው የሆንኩትን ወለድሽኝ ለማንም አላበደርሁም ፤ ማንም ለእኔ አላበደረም ፤ ነገር ግን ሁሉ ይረግሙኛል (ኤር 15:10)።

የተጨነቀም ሁሉ ፣ ብድርም ያለበት ሁሉ ፣ የተከፋም ሁሉ ወደ እርሱ ተኮማች እርሱም በላያቸው አለቃ ሆነ ከእርሱም ጋር አራት መቶ የሚያህሉ ሰዎች ነበሩ (1ሳሙ 22:2)።

## ለ. በአዲስ ኪዳን ትዕዛዝ መሠረት ፡-

እንድናገለግል ታዘነል። ሆኖም ግን በሙላት ስላላገለገልን ሲኦል አንገባም። ሆኖም ግን የተሰጠንን አደራና ትዕዛዝ በማክበር በሚፈለገው መጠን መትጋትና የተሰጠንን አደራ መፈጸም ይጠበቅብናል። (ማቴ 25:16-27፤ ዮሐ 2:15 ፤ ማቴ18:21-26፤ 34 ፤ ዮሐ 5:24)

አምስት መታሰቦችን የተቀበለው ሂደት ነገደበት ሌላም አምስት አተረፈ እንዲሁም ሁለት የተቀበለው ሌላ ሁለት አተረፈ። አንድ የተቀበለው ግን ሂደቱ ምድርን ቆፈረና

የጌታውን ገንዘብ ቀበረው ከብዙ ዘመንም በኋላ የእነዚያ ባሮች ጌታ መጣና ተቆጣጠራቸው። እምስት መክሊት የተቀበለውም ቀረበና ሌላ እምስት መክሊት አስረክቦ ጌታ ሆይ እምስት መክሊት ሰጠኸኝ ነበር እነሆ ሌላ እምስት መክሊት አተረፍኩበት አለው። ጌታውም መልካም አንተ በጎ ታማኝ ባሪያ በጥቂቱ ታምነህል በብዙ እሾምህለሁ ወደ ጌታህ ደስታ ግባ አለው። ሁለት መክሊትም የተቀበለው ደግሞ ቀረበ ጌታ ሆይ ሁለት መክሊት ሰጥተኸኝ ነበር እነሆ ሌላ ሁለት መክሊት አተረፍኩበት አለ። ጌታውም መልካም አንተ በጎ ታማኝም ባሪያ በጥቂቱ ታምነህል በብዙ እሾምህለው ወደ ጌታህ ደስታ ግባ አለው። አንድ መክሊትም የተቀበለው ደግሞ ቀረበ ጌታ ሆይ ካልዘራሀባት የምታጭድ ካልበትንህባትም የምትሰበስብ ጨካኝ ሰው መሆንህን እውቀለሁ ፈራሁም ሂጄም መክሊትህን በምድር ቀበርሁት እነሆ መክሊትህ አለህ አለ ጌታውም መልሶ አንዲህ አለው። አንተ ክፉና ሃኬተኛ በሪያ ካልዘራሁባት እንዳጭድ ካልበትንህባትም አንድሰበስብ ታውቃለህን ሰለዚህ ገንዘቤን ለለዋጮች አደራ ልትሰጥ በተገባ ነበር እኔም መጥቼ ያለኝን ክትርፉ ጋር እወስደው ነበር (ማቴ 25:16-27) ።

የገመድም ጆራፍ አበጅቶ ሁሉን በጉችንም በፊዎችንም ከመቅደስ አወጣቸው። የለዋጮችንም ገንዘብ እፈሰሰ ጠታቻቸውንም ገለበጠ ፤ እርግብ ሻጮችንም ጌህን ከዚህ ውስጹ የአባቴን ቤት የንግድ ቤት አታድርጉ አላቸው (ዮሐ 2:15) ።

ሰለዚህ መንግስተ ሰማያት ባሮቹ እንዲቆጣጠር የወደደ ንጉስ ትመሰላለች። መቆጣጠርን በጀመረ ጊዜ አልፍ መክሊት ዕጻ ያለበትን አንድ ሰው ወደ እርሱ አመጡ። የሚከፍለው ቢያጣ እርሱና ሚስቱ ልጆችም ያለውን ሁሉ እንዲሸጥ እና እጃውን እንዲከፍል ጌታው አዘዘ። ሰለዚህ ባሪያው ወድቆ ሰንደለትና ጌታ ሆይ ታገሰኝ ሁሉንም እከፍልህለሁ አለው የእዚያም ባሪያ ጌታ ለዘነበትና ለቀቀው እዳውንም ተወለት (ማቴ 18:21-27)።

ከዚያ ወዲያ ጌታው ጠርቶ፡- አንተ ክፉ ባሪያ ስለሰመንኸኝ ያንን እጻ ሁሉ ተውሁልህ ፤ እኔ እንደማርሁህ ባልንጀራህን ያሆነውን ያን ባሪያ ልትምረው አንተስ አይገባህምን? አለው (ማቴ 18:32-33)።

እውነት እውነት እሳችኋለሁ ፤ ቃሌን የሚሰማ የላከኝንም የሚያምን የዘላለም ሕይወት አለው ፤ ከምት ወደ ሕይወት ተሻገረ እንጂ ወደ ፍርድ አይመጣም (ዮሐ 5:24)።



ሐዋርያው ጳውሎስ ዕዳ አሰብኝ ብሎ የተናገረውም ቸል ሊለው የማይችል ትልቅ አደራ መሆኑን ለማመልከት ነው። በተጨማሪም ከእግዚአብሔር ፀጋ ተቀብሎአልና በተቀበለው ጸጋ በትጋት መሥራት እንዳለበት እያመለከተ ነው።

**1:15     ስለዚህም በሚቻለኝ መጠን በሮሜ ላላችሁ ለእናንተ ደግሞ ወንጌልን ልሰብክ ተዘጋጅቼአለሁ**

*ተዘጋጅቼአለሁ*

አዲሱ መደበኛ ትርጉም ይህንን የሐዋርያውን የአገልግሎት ርሃብ «እንደሆነው» በሚል የአጽንዖት ቃል ያስቀምጠዋል። ጳውሎስ በጌታ ፀጋ የተሞላ፣ አደራውን የሚያውቅ ትጉ ሰው ነበር። የሮሜ ሰዎችንም ለማገልገል ዝግጁ ነበር። ነገር ግን በልዩ ልዩ ምክንያቶች መሔድ አልቻለም። ስለዚህ ያለውን ዝግጁነትና ናፍቆት ጠንክሮ አድርጎ ለመግለጽ ይህንን ቃል ተጠቅሟል። የሐዋርያው ጉጉት ሐገር የመጎብኘት፣ አየር የመለወጥ ጉጉት አልነበረም ነፍስ የመማረክ ጉጉት ነበር።

የሮሜ ቅዱሳን ይህንን ጉጉት ሲመለከቱና ለእነርሱ ያለውን ሽክም ሲረዱ እግዚአብሔር ሐዋርያው ጳውሎስን ስለሰጣቸው በጣም ያመለክታል።

**1:16     በወንጌል አላፍርምና አስቀድሞ ለአይሁዳዊ ደግሞም ለግሪክ ሰው ለሚያምኑ ሁሉ የእግዚአብሔር ኃይል ለማዳን ነውና።**

## በወንጌል አላፍርም

ሐዋርያው በዚህ ክፍል ስለ እፍረት ያነሳበት ምክንያት ይኖረዋል። የሚሰበከው ወንጌል የተቆራኘው ከእንድ ድሃ የአይሁድ አናጢ ጋር ነው። ሮማውያን ደግሞ አይሁዳውያንን በጣም ይንቁ ነበር። በስቅላት መሞት ደግሞ ከሁሉ የከፋና የተዋረደ ሞት ነው። እምነታቸውን በዚህ የተናቀና የተዋረደ ሞት በሞተ ሰው ላይ እንዲያደርጉ ማወጅ ቀላል አይደለም። ሮም በዘመኑ እጅግ የገነነች ከተማ ናት። ወንጌል ደግሞ ከሮም ግዛቶች ሁሉ እነስተኛ ከሆነችው ሀገር ከኢየሩሳሌም የወጣ ነው። ይህንን ትልቅነት ይዞ ከሞት ተነስቷል ብሎ ስለሚነገርለት ሰው መስማትና ማመን ስለነበሩ ቀላል አይደለም። ለጳውሎስም አሳፋሪ ይመስላል። እርሱ ግን አላፍርም አለ (2ኛ ጢሞ 1:8; 12 ፤ ማር 8:38)። እርሱ አለማፈሩ ብቻ ሳይሆን ሌሎችንም ምንባቦች ስንመለከት ከእርሱ ጋር አብረው የወንጌሉ ባልደረባ የሆኑት ሁሉ እፍረት እንዳይሰማቸው በብርቱ ያሳስባል።

እንግዲህ በጌታችን ምስክርነት ወይም በእስረኛው በእኔ አትፈር ፤ ነገር ግን እንደ እግዚአብሔር ኃይል መጠን ስለ ወንጌል አብረኸኝ መከራ ተቀበል (2ጢሞ 1:8) ።

ስለዚህም ምክንያት ይህን መከራ ደግሞ ተቀብላለሁ ነገር ግን አላፍርበትም ያመንኩትን አውቃለሁና የሰጠሁትንም አደራ እስከዚያ ቀን ድረስ ሊጠብቅ እንዲችል ተረድቻለሁ (2ኛ ጢሞ 1:12) ።

በዚህም በዘማዊና በኃጢአተኛ ትውልድ መካከል በኔና በቀሌ የሚያፍር ሁሉ የሰው ልጅ ደግሞ በአባቱ ክብር ከቅዱሳን መላእክት ጋር በመጣ ጊዜ በእርሱ ያፍርበታል (ማር 8:38) ።

በፊሊጵስዮስ ታስሯል፤ በተሰሎንቄ ከከተማ ተባርሯል፤ በኤፌሶን መሳለቂያ ሆኗል ከአውሬም ጋር ታግሏል፤ በቆሮንቶስ ሞኝ ተብሏል ይህም ሁሉ ሆኖ ግን እያፍርበትም! (ሮሜ 5:2፤ ፊሊ 3:7፤ ሐሥ 17:32፤ 1ቆሮ 1:18፤ 23) የማያፍርበትንም ምክንያት በጭብጥ ማስረጃ ያስቀምጠዋል።

በእርሱም ደግሞ ወደ ቆምገበት ወደዚህ ፀጋ በእምነት መግባት እግኝተናል። በእግዚአብሔር ክብርም ተስፋ እንመካለን (ሮሜ 5:2) ።

ነገር ግን ለእኔ እረብ የነበረውን ሁሉ ስለ ክርስቶስ እንደ ጉዳት ቆጥረዋለሁ (ፊሊጲ 3:7) ::

የሙታን ትንሳኤ በሰሙ ጊዜ እኩሌቶቹ ግን ስለዚህ ነገር ሁለተኛ እንሰማለን አሉት (ዮሐ 17:32) ::

የመስቀሉ ቃል ለሚጠፉት ሞኝነት ለኛ ለምንድን ግን የእግዚአብሔር ኃይል ነውና (1ኛ ቆሮ 1:18) ::

እኛ ግን የተስቀለውን ክርስቶስ እንሰብዛለን። ይህም ለአይሁድ ማሰናከያ ለአሕዛብ ሞኝነት ነው (1ኛ ቆሮ 1:23) ::

ሐዋርያው በወንጌል አላፍርም ያለባቸው ምክንያቶች እጅግ ብዙ ቢሆኑም ጥቂቶቹን መመልከቱ ይጠቅማል።

**ሀ. የወንጌል ምንጩ ኢየሱስ ክርስቶስ ስለሆነ፡-**

በጳውሎስ ዘመን ከቂሳር የሚወጣ ደብዳቤ የሁሉን ትኩረት ይስባል። ጳውሎስ የሚሰብከው ወንጌል ደግሞ ስለሐያው እግዚአብሔር ልጅ የሚተርክ ነው። ለዚህ ነው ጳውሎስ ገና በመግቢያው ለእግዚአብሔር ወንጌል የሚለውን ቃል የገለጸው። ስለዚህ ከእግዚአብሔር የወጣና ማዕከሉም ክርስቶስ ኢየሱስ የሆነው ወንጌል አያሳፍርም ይላል።

**ለ. የሚያንቀሳቅሰው የእግዚአብሔር ኃይል ስለሆነ**

ኃይል -- Dinamo ብርቱ ጉልበት ያለው የሚፈነዳ ኃይል ።  
(1ቆሮ 2:4፤ 4:20 ፤ 1ኛተሰ 1:5)

እምነታችሁም በእግዚአብሔር ሃይል እንደ በሰው ጥበብ እንዳይሆን ቃሊም ስብከቴም መንፈስንና ኃይልን በመገለጥ ነበር እንጂ በሚያባብል በጥበብ ቃል አልነበረም (1ኛቆሮ 2:4)።

የእግዚአብሔር መንግስት በሃይል ነው እንደ በቃል አይደለምና (1ኛቆሮ 4:20)።

ወንጌላችን በሃይልና በመንፈስ ቅዱስ በብዙ መረዳትንም እንጂ በቃል ብቻ ወደ እናንተ አልመጣምና በእናንተ ዘንድ ስለ እናንተ እንዴት እንደነበር ታውቃላችሁ (1ኛ ተስሎቂ 1:5)።

የሮሜ መንግሥት ከሚመካባቸው አንዱ የጦር ሰራዊቱ ኃይል ነው። በየቦታው ጉልበታቸውን የሚገልጡ ኃይላት አሉዋቸው። ሐዋርያውም ይህንን የታወቀ ገዢ እውነት በመንተራስ ወንጌል ደግሞ የእግዚአብሔር ኃይል ነው። ይህም ኃይል የሰዎችን ሕይወት የመሰወጥ ብቃት አለው። ብዙ ጥፋት የሞላባቸውን የቆሮንቶስና የኤፌሶን ከተማ እንደለወጠ ሁሉ የሮምንም ከተማ እንደሚለውጥ እምነት አለው። ስለዚህ ይህንን የሚለውጥ ኃይል ይገዢ አላፍርም እያለ ነው።

ሐ. የመጨረሻ ወጤቱም ሰዎችን ማዳን ነው

የእግዚአብሔር ኃይል የሆነው ወንጌል የሚያድነው፡-

- ከእግዚአብሔር ቁጣ (ሮሜ 5:9)
  - ከጥል (ኤፌ. 2:12)
  - ከኃጢአት (ማቴ 1:21)
  - ከጥፋት (ሉቃ 19:10)
  - ከከንቱ ኑሮ (1ኛ ጴጥ 1:18)
  - ከባርነት (ገላ 5:1)

በዚያን ዘመን ከእስራኤል መንግሥት ርቃችሁ ለተሰፋውም ቃል ኪዳን እንግዶች ሆናችሁ በዚህም ዓለም ተሰፋን አጥታችሁ ከእግዚአብሔርም ተለይታችሁ ያለ ክርስቶስ ነበራችሁ (ኤፌ. 2:12)።

ልጅም ትወልዳለች እርሱ ሕዝቡን ከኃጢአታቸው ያድናቸዋልና ስሙን ኢየሱስ ትለዋለህ (ማቴ.1:21)።

የሰው ልጅ የጠፋውን ለፈልግና ሊያድን መጥቶአልና አለው (ሉቃ 19:10)።

ከአባቶቻችሁ ከወረላችሁት ከከንቱ ገርአችሁ በሚያልፍ ነዘር በብር ወይም በወረቅ ሳይሆን ነውርና እድፍ እንደ ሌላው እንደ በግ ደም በክብር የክርስቶስ ደም እንደ ተዋጃችሁ ታውቃላችሁ (1ኛ ጴጥሮስ 1:18)።

በነፃነት ልንኖር ክርስቶስ ነፃነት አወጣን እንግዲህ ጸንታችሁ ቁመ እንደገናም በባርነት ቀንበር አትያዙ (ገላ 5:1)።

ይህም የማዳን ሥራ (የደህንነት ሥራ)

1. የሆነ ነው (ኤፌ. 2:5)

2. እየሆነ ያለ ነው (1ቆሮ 1:18፤ 2ቆሮ 2:15)

3. ለወደፊት የማሳየት ነው

(ሮሜ 13:11፤ 1ቆሮ 5:5 ፤  
2ኛ ጢሞ 4:18)

ከወደደን ከትልቅ ፍቅሩ የተነሳ በበደላችን መታን እንኳ  
በሆነን ጊዜ ከክርስቶስ ጋር ሕይወትን ሰጠን በፀጋ ድናችኋልና  
(ኤፌ 2:5)።

የመስቀሉ ቃል ለሚጠፉት ሞኝነት ለኛ ለምንድን ግን  
የእግዚአብሔር ኃይል ነውና (1ኛ ቆሮ 1:18)።

በሚድኑትና በሚጠፉት ዘንድ ከእግዚአብሔር የክርስቶስ  
መስዓ ነገና (2ኛ ቆሮ 2:15)።

ከእንቅልፍ የምትነሱበት ሰአት አሁን እንደ ደረሰ ዘመኑን  
እውቁ ባመንንበት ጊዜ ይልቅ መዳናችን ዛሬ ወደ እኛ  
ቀርቦአልና (ሮሜ 13:11)።

መንፈሱ በጌታ በእየሱስ ቀን ትድን ዘንድ እንደዚህ ያለው  
ለሰጋው ጥፋት ለሰይጣን እንዲሰጥ ፍርዱ ነው (1ኛ ቆሮ  
5:5)።

ጌታም ከከፉ ነገር ሁሉ ያድነኛል ለሰማያዊውም መንግሥት  
ይጠብቀኛል ለእርሱ ከዘላለም እስከዘላለም ክብር ይሁን  
(2ኛ ጢሞ 4:18)።

ድነት የሰው ዘር ሁሉ ዋነኛ ፍላጎት ነው (ሮሜ 10:1፤ 9-10)።  
ይህም ድነት ከኃጢአትና በዚህ ዓለም በሰው ሕይወት  
ከሚከሰተው ምግባረ ብልሹነት የመውጫ ጉልበትና የአሸናፊነትን  
ኃይል ማግኘትን የሚያካትት ብቻ ሳይሆን በመጨረሻውም ዘመን  
ከእግዚአብሔር ዘላለማዊ ቁጣና ፍርድ ማምለጥ የሚያስችል  
ነው። ወንጌል ደግሞ በራሱ ሰዎችን ሊያድን፤ በደህንነትም  
ሊጠብቃቸው፤ በመጨረሻም ወደ ክብር ሊያደርሳቸው የሚችል  
ሙሉ ኃይል አለው።



▪ **ከእምነት ወደ እምነት፡**

በወንጌል የተገለጠው ጽድቅ የሚገኘው በእምነት ነው። በብሉይ ኪዳን ጽድቅ በሥራ ነበር። ኃጢአተኞቹ ግን ሥራቸው የእግዚአብሔር የጽድቅ ደረጃ ማሟላት እንደማይችሉ ይረዱ ነበር። ለዚህ ነው ሐዋርያው ጳውሎስ በዕንባቆም 2:4 የተጠቀሰውን ጽድቅ ግን በእምነት ይኖራል የሚለውን በመጥቀስ የጽድቅ መገኛው መንገዱ እምነት መሆኑን በብርቱ ገልጧል። የእምነት ሕይወት ከመጀመሪያ እስከመጨረሻ የሚዘልቅ እንደሆነም ያሳያል።

**ጽድቁም፡-** ለዘላለም የሚኖር፤ ህያው በሆነ እምነት ውስጥም የሚገኝ ነው። ስለዚህ ሰዎች በመዳን የተገኘውን ሕይወት እስከ ዘለቂታው መኖር የሚችሉት በጽድቁ ምክንያት በእምነት እንጂ በሥራ አይደለም።

ሐዋርያው ይህንን ነጥቡን ለማብራራት ሰፊ ሽፋን ሰጥቶ አስቀምጦታል። የመጀመሪያዎቹን ስምንት ምዕራፎች ስንመለከትም

ሀ. ክሮሜ 1-4 በእግዚአብሔር ታማኝነት በመታመን ጽድቁን በመቀበል በዚያው በተቀበልነው ጽድቅ ምክንያት በመዳኖችን ያገኘውን ሕይወት መኖር እንደምንችል ሲገልጽ

ለ. ክሮሜ 5-8 ያለው ክፍል ደግሞ በዚህ መዳን ሕይወት እንዴት መኖር እንደሚገባን ያመለክታል። ይህ ማለት እኛ አሁን የምንኖረው ኑሮ ሕይወትን ለማግኘት የሚደረግ ጥረት ሳይሆን ሕይወትን ስለተቀበልን በሕያውነት የምንገኛለን የሕይወት አቅጣጫ ዝንባሌና አካሄድን የሚገልጽ ነው። ይህንን ህይወት እንኖረው ዘንድ ከፍርድና ከኩነቴ ነፃ ሆነናል። ስለዚህ የሕይወቱ ፍሬ የሚገለጠው በዚሁ በጸጋው ባገኘው ሕይወት በመኖር ነው።

በአጭር አገላለጽ ሕያው የሆነ ዛፍ ፍሬ ማፍራቱ የተፈጥሮ ባህርዩ ነው እንደ ማለት ነው።

**1:18:19** አውነትን በዓመፃ በሚከለክሉ ሰዎች በኃጢአተኝነታቸውና በዓመፃቸው ሁሉ ላይ የእግዚአብሔር ቁጣ ከሰማይ ይገለጣልና እግዚአብሔር ስለገለጠላቸው ስለ እግዚአብሔር ሊታወቅ የሚችለው በእነርሱ ዘንድ ግልጥ ነውና

**ወንጌልን ለማያምኑ የእግዚአብሔር ቁጣ ይገለጣል**

1. በዚህ ክፍል የተገለጠው ቁጣ ስሜታዊ የሆነውን ቁጣ የሚያመለክት ሳይሆን በቁ 17 እንደተመለከትነው ጽድቁ የመገለጡን ያህል ቁጣውም የሚገለጥ መሆኑን የሚገልጽና መለኮታዊ የሆነ ባሕሪውን የሚያሳይ ነው (ሌጌ 4:31፤ ቆላ 3:8፤ ዮሐ 3:36፤ ዕብ 3:11፤ 4:3)።

መራራነትና ንዴት ቁጣም ጨካኝትም መሳደብም ሁሉ ከክፋትሁሉ ጋር ከእናንተ ዘንድ ይወገድ (ሐፌ4:31)።

አሁን ግን እናንተ ደግሞ ቁጣንና ንዴትን ክፋትንም ከአፋችሁም ስድብን የሚሳፍርም ንግግር እስከወግዱ (ቆላ3:8)።

በልጁ የሚያምን ግን የእግዚአብሔር ቁጣ በእርሱ ላይ ይኖራል እንጂ ሕይወትን አያይም (ዮሐ3:36)።

ዘወትር በልባቸው ይሰታሉ መንገዴን ግን አላወቁም አልሁ እንዲሁም ወደ ዕረፍቴ አይገቡም ብዬ በቀጣዩ ማልሁ (ዕብ3:11)።

ሥራው ንስም ከተፈጠረ ጀምሮ ምንም እንኳን ቢፈጸም እንዲህ ወደ አረፍቴ አይገቡም ብሃ በቀጣዩ ማልሁ (ዕብ4:3)።

- እግዚአብሔር ወልድ ይህ ባሕርይ አለው  
-- (ራዕ 6:16)
- እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስም ይህ ባሕር አለው  
-- (ዘፃ 32:9-10 ፤ መዝ 78:16-18 ፤ 95:8-10 ፤ 106:20-23 ፤ ዕብ 3:7)



የምድር ነገስታትና መኪንንትም ሽለቃዎችም ባለጠጋዎችም ሐይለኛዎችም ባሪያዎችም ጌቶችም ሁሉ በዋሾችና በተራራች ዓለቶች ተሰወሩ ተራራዎችና አለቶችንም፡- በላያችን ውደቁ በዙፋኑም ከተቀመጠው ፊት ከዘገም ቁጣ ሰውሩን! ታላቁ የቁጣው ቀን መጥቶአልና (ራዕ 6:16)።

እግዚአብሔርም ሙሴን እኔ ይህ ሕዝብ አየሁት እነሆ አንገተ ደንዳና ሕዝብ ነው (ዘፀ 32 9-10)።

ውሀን ከጭንጫ አወጣ ውሀንም እንደ ወንዞች አፈሰሰ ነገር ግን ያበድሉት ዘንድ እንደገና ደገመ፤ ልኩልንም በመድረ በዳ አስቆጡት ለነፍሳቸው መብልንም ይፈልጉ ዘንድ እግዚአብሔርን በልባቸው ፈተኑት (መዝ 78:16-18)።

በምድረ በዳ እንደተፈታተኑት እንዳስቆጡት ጊዜ ዛሬ ድምጹን ብትሰሙ ልባችሁን አታጸኑ። የተፈታተኑኝ አባቶቻችሁ ፈተኑኝ ሥራዬንም አዩ። ያችን ትውልድ አርባ አመት ተቈጥቻት ነበር። ሁልጊዜ ልባቸው ይስታል፤ እነርሱም መንገዴን አላወቁም አልሁ። ወደ ዕረፍቱም እንዳይገቡ በቊጣዬ ማልሁ (መዝ 95:8-10)።

ሣርም በሚበላ በበረ ምስሌ ከብራቸውን ለወጡ። ታላቅ ነገርንም በግብዕ ፤ጽድቅንም በካም ምድር ፤ግሩም ነገርንም በኤርትራ ባህር ያደረገውን ያዳናቸውንም እግዚአብሔርን ረሱ። እንዳያጠፋቸው ቁጣውን ይመልስ ዘንድ የተመረጠው ሙሴ በመቅሰፍት ጊዜ በፊቱ ባይቆም ኖሮ ፤ያጠፋቸው ዘንድ ተናገረ (መዝ 106:20-23)።

ስለዚህ መንፈስ ቅዱስ እንደሚል ዛሬ ድምጹን ብትሰሙ አባቶቻችሁ እኔን የፈተኑበት የመረመሩበትን አርባ አመትም ሥራዬን ያዩበት በምድረ በዳ በፈተና ቀን በማሰመረር እንደሆነ ልባችሁን እልክኛ አታደርጉ (ዕብ 3:7)።

2. ቁጣው የሚገለጥባቸው ሰዎች፡-

ሀ. የተገለጠውን እውነት የሚያፍኑ፤ ወደኋላ ቸል ብለው የሚያስቀሩትና የሚያደርጉ ሁሉ። በሚከለክሉ ተብሎ የተገለጠው ይህንን ያመለክታል።

ለ. በእግዚአብሔርና በሰዎች ዘንድ ኃጢአትን በሚያደርጉና ለአመፅ ራሳቸውን በሰጡ ሁሉ ላይ ነው።

ሁሉቱን ስናዋህዳቸው ፡- እውነትን አፍነውና ደብቀው እውነቱን እያወቁ እውነቱን በህይወታቸው እንዳይሠራ በመከልከል ወደኋላ በመጣል ኃጢአትን የሚያደርጉትን አመፅን የሚለማመዱትን ያመለክታል።

3. እውነትን፡- ሲል በወንጌል የተገለጠላቸውን የልጁን ሞትና ትንሣኤ መገለጥ ላይሆን በግድብና ፍጥረቱ ላይ በገሃድ የተገለጠውን መለኮታዊ ባህርዩን ያመለክታል (መዝ 19:1)።

የሰው ልጅ ታሪክ እግዚአብሔርን በቅርበት በማምለክ፣ ከእርሱ ጋር በቅርብ ወዳጅነት በመኖርና ድምጹን በመስማት ይጀምራል። ነገር ግን አሳዛኝ በሆነ ሁኔታ ይህ ትልቅ ክፍታና ማዕረግ በኃጢአት (የእግዚአብሔርን ድንበር በመተላለፍ) ምክንያት ወደ ውርደት ይለወጣል። እግዚአብሔር በፍጥረቱ በኩል በይፋ የገለጠውንም የፈጣሪነት ባሕርዩንና ብቃቱንም በመካድ ፈጣሪን ትቶ የተፈጠሩትን ወደ ማምለክ ዘወር ይላል። ይህ እንግዲህ በፍጥረቱ በኩል የተገለጠውን የእግዚአብሔርን መለኮታዊ ባህሪ እውነት መካድ ነው።

1:20:21

የማይታየው ባህሪ እርሱም የዘላለም ሐይሱ ደግሞም አምላክነቱ ከዓለም ፍጥረት ጀምሮ ከተሰሩት ታውቆ ግልጥ ሆኖ ይታያልና! ስለዚህም እግዚአብሔርን እያወቁ እንደ እግዚአብሔርነቱ መጠን ሰላላከበሩትና ሰላላመሰገኑት የሚያመካኙት አጡ! ነገር ግን በአላባቸው ከንቱ ሆኑ የማያስተውለውም ልባቸው ጨለመ።

ምንም እንኳን የሰው ልጅ በኃጢአት ምክንያት በጨለማ ውስጥ ቢገባም እግዚአብሔር ግን ሲፈጥረው በስሜት ሕዋሳት (መስማት፣ መዳሰስ፣ ማየትና መስማት) ሲገደብ በማይችል መንገድ ክብሩን በፍጥረታቱ ውስጥ አስቀምጦታል። ይህም ክብሩ ወይም አምላካዊ ባህርዩ ግን በፍጥረታቱ ውስጥ ታውቆና ግልጽ ሆኖ ይታያል። የሰው ልጅ ግን ይህን የሚታየውን አምላካዊ ባሕርይ ወይም ገሃድ እውነት እንዳለው በመሆን ራሱን በጨለማ ውስጥ ከተተ። ከሁሉ አስገራሚ የሆነውን የሰው ልጅ የውድቀቱ ክስተት በአንድ አረፍት ማስቀመጥ ይቻላል። ከእግዚአብሔር የተሰጡትን ተፈጥሮአዊ ስጦታዎች ለመጠቀም የሚፈልገውና በውስጡ ያሉትን የተፈጥሮ ስጦታዎች የሚያውቀው የሰው ልጅ ስጦታዎቹን በውስጡ ያስቀመጠውን እግዚአብሔርን ለማወቅ አለመፈለጉና ስለሰጠው ስጦታ ለማመስገን እምቢ ማለቱ አሳዛኝን የክህደት ቁልቁለት ያመለክታል።

ስለዚህ የሰው ልጅ በተፈጥሮ ለተገለጠው የእግዚአብሔር እውነት (ኢዮ 38:3) እውቅና አልሰጥ ሲል ማለትም በነፍሱና በአዕምሮው መረዳት ሳይፈልግ ሲቀር ለእግዚአብሔር ምስጋና ማቅረብ አልቻለም አልወደደም። ስለዚህ ሃሳባቸው ከንቱ ሆነ ልባቸውም ጨለመ ስለዚህም አምላካዊ ፍርዱ ይህን ጨለማቸውን ወደ ብርሃን በማውጣት ተገለጠ።

እንግዲህ እንደሰው ወገብህን ታጠቅ እጠይቅህለሁ አንተም ተናገረኝ (ኢዮ 38:3)።

**1:22:23 ጥበበኞች ነን ሲሉ ደንቆሮ ሆኑ የማይጠፋውንም የእግዚአብሔርን ክብር በሚጠፋ ሰውና በወፎች አራት እግር ባላቸውም በሚንቀሳቀሱትም መልክ መሰለው ለወጡ።**

**ጥበበኞች- - ሞኞች- - ምፊት ሰው- - በእንስሳት- - ለወጡ**

በዚህ ክፍል ሐዋርያው ጠንክር አድርጎ የሚሰጠው ሀሳብ ሰው ስለ ራሱ ያለው አመለካከት እንኳን ተዛባ የሚል ዓይነት ነው። ማለትም ጥበበኞች ነን ሲሉ ጌታ ሲያያቸው ግን ደንቆሮዎች ሆነው ተገኙ። ይህም ደግሞ ሞኝነትንና ስንፍናን ያመለክታል። (መዝ 14:1፤ ኤር 2:5፤ ሐሥ 14:15) የሰው ልጅ በእግዚአብሔር አምሳል ተፈጠረ ፈጣሪውንም አመለከ። ራሱን ለኃጢአት ሲያስገዛ ግን አምላኪ የነበረው ሰው ፈላስፋ ሆነ፤ በፍልስፍናውም ጥበበኛ የሆነ ሲመስለው ወደ ድንቁርና ራሱን ዝቅ አደረገና ፍጥረታትን ማምለክ ጀመረ። ይህም ውድቀት ሐዋርያው በሚቀጥለው ቁጥር የሚያነሳውን ምግባረ ብልሹነት (በኃጢአት መዘፈቅን አመጣ)

እኛ ደግሞ እንደ እናንተ የምንሰማ ሰዎች ነን ከዚህም ከንቱ ነገር ሰማይና ምድርን ባህርንም በእነርሱም ያለውን ሁሉ ወደ ፈጠረ ወደ ሕያው እግዚአብሔር ዘወር ትሉ ዘንድ ወንጌልን እንሰብካለን (ሐዋ ሥራ 14:15)።

**1:24      ስለዚህ እርስ በርሳቸው ሥጋቸውን ሊያዋርዱ እግዚአብሔር በልባቸው ፍትወት ወደ ርኩስነት አሳልፎ ሰጣቸው**

### አሳልፎ ሰጣቸው

እግዚአብሔርን እያወቁ ስላላከበሩትና ስላላመሰገኑት አስከፊ የሆነውን ኃጢአት እንዲለማመዱ ለከንቱነት አሳልፎ ሰጣቸው የኃጢአታቸውንም ፍሬ በሉ። በመሠረቱ እግዚአብሔር በባሕርዩ መሐሪ ነው። ምህረት ማድረግንም እጅግ ይወድዳል። ሆኖም ግን የእግዚአብሔርን እውነት እያወቁ አንፈልገንም ያሉትን ግን አምልኮች ብሎ አያስገድድም ነገር ግን ለምኞታቸው አሳልፎ ይሰጣቸዋል ምኞታቸውም የሚወልድባቸው የኃጢአትን ፍሬ እንዲበሉም ያደርጋል። ይህንንም የማያደርገው ሰው የኃጢአትን ፍሬ ከቀመሰ በኋላ እግዚአብሔር ምህረቱን በመግለጥ ጽድቁን ያሳይ ዘንድ ነው (ኤፌ. 4:19፤ ሮሜ11:32)።

ርኩሰትን ሁሉ ለማድረግ እራሳቸውን ወደ ሌሊኝነት ለሳልፈው ሰጡ (ኤፌ. 4:19)።

እግዚአብሔር ሁሉን ይምር ዘንድ ሁሉን በሰለመታዘዝ ዘግቶአልና (ሮሜ 11:32)።

ሐዋርያው በቁጥር 18 የእግዚአብሔር ቁጣ ከሰማይ ይገለጣል ብሎ ያስቀመጠው ሀሳብ በእነዚህ ቁጥሮች ተብራርቷል። የመጀመሪያ ቁጣው በልባቸው ፍትወት (የጋለ ምኞት) በመቃጠል ለርኩሰት አልፈው እንዲሰጡ ማድረጉ ነው። ሁለተኛው ደገሞ ስጋቸውን ለውርደት አሳልፈው እንዲሰጡ ማድረግ ነው። ስጋቸውን አዋረዱ የሚለው ቃል ክቡር የሆነው ሰው እጅግ ዝቅተኛ በሆነው አገዛዝ ስር እንዲወድቅ መደረጉን ያመለክታል። ይህ ግለሰባዊና ማህበረሰባዊ በሆነው ኃጢአት ስር የመውደቃቸውን አሳዛኝ ገጽታ የሚያመለክት ነው (ሮሜ 1:24-27)።

**1:25:** ይህም የእግዚአብሔርን እውነት በውሸት ስለለወጡ በፈጣሪም ፈንታ የተፈጠረውን ስላመለኩና ስላገለገሉ ነው እርሱም ለዘላለም የተባረከ ነው አሜን።

### እውነትን በሐሰት ለወጡ

እውነቱን መቀበል አልፈለጉም ስለዚህ ዋሹ። እውነትን አለመቀበላቸው ግን የእግዚአብሔር ጽድቅ እንዳይገለጥ አይከለክለውም። እግዚአብሔር ውሸታቸውን እንኳ እንደ መንገድ ተጠቅሞበት ጽድቁን ይገልጥበታል (ሮሜ 3:7፤ ኤፌ. 4:21፤ 24፤ 5:8-10)።

እንዲህ አይሁን እንዲህ ቢሆን እግዚአብሔር በግልም እንዴት ይፈርዳል? (ሮሜ 3:7)።

በአርግጥ ስምታቸውታልና እውነትም በእያሱስ እንዳለ (ኤፌ. 4:21)።

በአለምሮአችሁም መንፈስ ታደሱ ለእውነትም በሚሆኑ ጽድቅና ቅድስና እንደ እግዚአብሔር ምሳሌ የተፈጠረውን አዲሱን ሰው ልበሱ (ኤፌ. 4:24)።

ቀድሞ በጨለማ ነበራችሁና እሁን ግን በጌታ ብርሃን ናችሁ የብርሃኑ ፍሬ በበጎነትና በጽድቅ በእውነትም ሁሉ ነውና ለጌታ ደስ የሚያሰኘውን እየመረመራችሁ እንደ ብርሃን ልጆች ተመሳሳሉ (ኤፌ 5:8-10)።

እውነት እንዲገለጥ ሁልጊዜ ውሸት መኖር አለበት ብሎ እግዚአብሔር አሠራሩን በዚያ መንገድ ግን አላደረገውም። እውነት በጽድቅ ይገለጣልና። ሰዎች እውነቱን ላለመቀበል ፈቅደው የመረጡት ውሸት የእግዚአብሔርን እውነት ለመግለጥ መንገድ ሆኖ አገልግሏል። «ነገር ግን ሀይሌን እገልጥበህ ዘንድ ስሜም በምድር ሁሉ ላይ ይነገር ዘንድ ስለዚህ ልስነሰጭላሁ» (በዘ 9:16)። ብዙ ጊዜ ሰው በኃጢአት ሲዘፈቅ፣ በኃጢአትም ላይ የእግዚአብሔር ቁጣ ሲገለጽ ሰው ከእግዚአብሔር ቁጣ ለመሸሽ በቶሎ ንስሃ ገብቶ ይመለሳል ብለን ነው የምናስበው። በዚህ ምዕራፍ ተገልጦ እንደምናነበው ግን የሆነው ተቃራኒው ነው። ከቁጥር 26-28 ያሉት ቁጥሮች ይህንን አስከፊ ገጽታ ያመለክቱናል።

**1:26:** ስለዚህ እግዚአብሔር ለሚያስነውር ምኞት አሳልፎ ለጣቸው ሴቶቻቸውም ለባሕርያቸው የሚገባውን ሰራ ለባሕርያቸው በማይገባው ለወጡ

### ለሚያስነውር ምኞት

ለበጎ ነገር ሊገዛና ሊገራ ለማይችለው ከንቱ ምኞት አስነዋሪ ነገር አሳልፎ እንደሰጣቸው ያመለክታል

**1:27:** እንዲሁም ወንዶች ደግሞ ለባሕርያቸው የሚገባውን ሴቶችን መገናኘት ትተው እርስ በርሳቸው በፍትወታቸው ተቃጠሉ ወንዶችም በወንዶች ነውር አድርገው በስሕተታቸው የሚገባውን ብድራት በራሳቸው ተቀበሉ።

### በፍትወታቸው ተቃጠሉ

በዚህ ክፍል የተገለጠው ፍትወት፣ ልቅ የሆነውን ሥርዓት ያልጠበቀውን ከተመሳሳይ ያታ ጋር ግብረ ስጋ ግንኙነት ማድረጋቸውን ያመለክታል።

እግዚአብሔር ይህንን የመሰለውን ጥፋት ማድረጋቸውን በቸልታ ስለማይመለከተው ለጥፋታቸው ተገቢውን ብድራት ይቀበላሉ። ሆኖም ግን መከራውን በራሳቸው ላይ ያመጡት ራሳቸው ናቸው።

**1:28:** እግዚአብሔርን ለማወቅ ባልወደዱት መጠን እግዚአብሔር የማይገባውን ያደርጉ ዘንድ ለማይረባ አእምሮ አሳልፎ ሰጣቸው

*ለማይረባ አዕምሮ አሳልፎ ሰጣቸው*

አዕምሮአቸው ቅን የሆነውን ሞራላዊ የሕይወት መርህ ወደማይቀበልበት ፣ የተስተካከለ የሕሊና ፍርድ ሊሰጥ ወደማይችልበት ደረጃ ዘቀጡ(አልፈው ተሰጡ)።

**1:29:** ዓመፃ ሁሉ ግፍ መመኘት ክፋት ሞላባቸው ቅናትን ነፍስ መግደልን ክርክርን ተገኝቶ ክፋ ጠባይን ተሞሉ

ይህኛው ቁጥር አዕምሮአቸው የተዛባውን አመለካከት ስለያዘና እግዚአብሔርን ማወቅ አይጠቅምም በማለታቸው በምድር ላይ ያለው ክፋት ሁሉ የሞላባቸው መሆኑን ያመለክታል። ስለዚህም ጎጂ ለሆነው የሥጋ ምኞትና ባህሪ ተገዢ ሆኑ (ሮሜ 13:13፤ 1ቆሮ 5:10-11፤ 2ቆሮ 12:20፤ ገላ 5:19-21) ።

*በቀን እንደሚሆን በአግባብ እንመላለስ በዘፈንና በስካር አይሁን በዝሙትና በመዳራት አይሁን በክርክርና በቅናት አይሁን (ሮሜ 13:13)።*

*በጠቅላላው የዚህ ዓለም ሴለኖች ወይም ገንዘብ የሚመችትን ነጣቂችንም ወይም ጣዖትን የሚያመልኩትን አላልሁም ይህ ቢሆን ከአለም ልትወጡ ይገባችሁ ነበር አሁን ግን ወንድሞች ከሚባሉት አንድ ሴለኖ ወይም ገንዘብ የሚመኝ ወይም ጣዖት የሚያመልክ ወይም ተሳጻቢ ወይም ስካር ወይም ነጣቂ ቢሆን ከእርሱ ጋር እንዳትተባበሩ እጽፍላችኋለሁ። እንደዚህ ባለው ጋር መበል እንኳን አትበሉ(1ኛ ቆሮ 5:10-11)።*

ሰመጣ እንደምወደው ሳትሆኑ አገኛችሁ ይሆናል እኔም እንደምትወዱት ባልሆን ታገኙኝ ይሆናል ብዩ አፈራለሁና ምናልባት ክርክር ቅንዓትም ቁጣም አድመኝነትም ሐሜትም ማሾክሾክም ኩራትም ሀብትም ይሆናሉ(2ኛ ቆሮ 12:20)።

የሰጋ ሰራም የተገለጠ ነው እርሱም ዘሙት ርኩስት ጥል ክርክር ቅንዓት ቁጣ አድመኝነት መለያየት መሃፍቅነት ምቀኝነት መግደል ስነር ዘፋኝነት ይህንም የሚመስል ነው አስቀድሜ እንዳልሁህ እንደዚህ ያሉትን የሚያደርጉ የእግዚአብሔርን መንግስት አይወርሱም(ገላ 5:19-21)።

**1:30-33** የሚያሾክሱሉ ሐሜተኞች አምላክን የሚጠሉ የሚያንገላቱ ትዕቢተኞች ትምክህተኞች ክፋትን የሚፈላለጉ ሰወላጆቻቸው የማይታዘዙ የማያስተውሉ ውል የሚያፈርሱ ፍቅር የሌላቸው ምሕረት ያጡ ናቸው እንደነዚህ ለሚያደርጉት ሞት ይገባቸዋል የሚለውን የእግዚአብሔርን ሕግ እያወቁ እነዚህን ከሚያደርጉ ጋር ይሰማማሉ እንጂ አድራጊዎች ብቻ አይደሉም።

በዚህ ምዕራፍ እንድ መደምደሚያ ላይ የተገለጡት ቁጥሮች የሚያመለክቱት ከነዚህ ሁሉ ከንቱ ድርጊቶች የተነሳ ከእግዚአብሔር ሕይወት የራቁ መሆኑን ነው። ከዚህ እውነት በመነሳት የእግዚአብሔርን ሕግ የሚጥሱ ሁሉ የሚጠብቃቸው ዕጣ ፈንታ ከእግዚአብሔር መለየት ጨርሶም የተጣሉ መሆን ነው የሚለውን መደምደሚያ መስጠት እንችላለን።

ሐዋርያው በዚህ ክፍል በኛ ዘመን በገሃድ የሚታዩ ሃያ አራት ዓይነት የኃጢአት ዝርዝሮችን ወይም የሰው ልጅ ውድቀት ውጤት የሆኑትን ጥፋቶች ይገልጻል። ከሁሉ የሚያስገርመው ግን የሰው ልጅ እነዚህን ኃጢአቶች መለማመድ ብቻ ሳይሆን ሌሎች እንዲለማመዱዋቸው ማበረታታቱ ነው። በዚህ ብቻ ቢያበቃ መልካም ነው ሆኖም ግን ሰው እግዚአብሔርን ማምለክ ትቶ ጣዖት አምላኪ ሆነ። የእግዚአብሔር ፍጡር ሁሉ የበላይ የነበረው ሰው፤ ወደ ክፉ አውራነት ተለወጠ። በዚህም ለእግዚአብሔር ቁጣ ራሱን አሳልፎ ሰጠ።



ሰዎች ይህንን ክመሰለው አስከፊ አዘቅት ሊወጡና ሊድኑ የሚችሉበት ብቸኛ መንገድ ወንጌል ስለሆነ፤ ወንጌልን ለሰው ሁሉ ለመስበክ ከመቼውም ጊዜ ይልቅ ልንነሳ የሚገባን አሁን ነው። ይህ የተመለከተነው የሮሜ መጽሐፍ የመጀመሪያ ምዕራፍ ይህንኑ አጉልቶ የሚያሳይ ነው።